

Paragrafen

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf wordt beschreven hoe wordt omgaan met risico's en hoe groot de reserves moeten zijn om de risico's te kunnen opvangen. Weerstandsvermogen geeft aan of het vermogen van de gemeente Papendrecht toereikend is om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat het beleid moet worden aangepast.

Het weerstandsvermogen bestaat uit een incidenteel en een structureel deel. Het incidentele deel is het vermogen om onverwachte incidentele tegenvallers op te vangen, het structurele deel om onverwachte tegenvallers structureel op te vangen.

Het weerstandsvermogen wordt berekend door gecalculeerde risico's in mindering te brengen op de vrij besteedbare middelen en/of reserves en het begrotingsresultaat van het lopende jaar.

Het weerstandsvermogen op termijn wordt berekend door gecalculeerde risico's in mindering te brengen op de vrij besteedbare middelen en/of reserves en het begrotingsresultaat op termijn. Het weerstandsvermogen geeft het volgende beeld:

Weerstandsvermogen	incidenteel	structureel
Direct beschikbaar 31-12-2018	33.200.000	240.000
Op termijn (na 2023) beschikbaar	37.000.000	1.700.000

Structureel weerstandsvermogen

Het structureel weerstandsvermogen is bestemd voor tegenvallers als gevolg van autonome ontwikkelingen en calamiteiten waarvoor geen budget aanwezig is. Het is toegestaan om gedurende een aantal jaren een bestemmingsreserve in te zetten. Structurele tegenvallers dienen uiteindelijk structureel uit het begrotingsresultaat te worden gefinancierd. Het structureel weerstandsvermogen van de gemeente Papendrecht is:

Structureel weerstandsvermogen	2018	op termijn
Budget voor onvoorziene uitgaven	100.000	100.000
Onbenutte belastingcapaciteit	140.000	1.800.000
Subtotaal	240.000	1.900.000
Rente-effect aanwending van alle reserves	-	-200.000
Weerstandsvermogen	240.000	1.700.000

Toelichting:

1. Budget onvoorziene uitgaven

Voor onvoorziene uitgaven is jaarlijks € 100.000 beschikbaar.

2. Onbenutte belastingcapaciteit

Gemeenten mogen gezamenlijk de opbrengsten van de onroerende zaakbelasting (OZB) in 2018 met maximaal 4,0% verhogen. Deze macronorm is ingesteld om grote lokale lastenstijgingen te voorkomen. In 2018 is de totale OZB-omvang aangepast met 1,6% inflatie. De onbenutte belastingcapaciteit (het gat tussen de 1,6% en 4,0%) is € 140.000.

Om de onbenutte belastingcapaciteit van de OZB op termijn te bepalen is gebruik gemaakt van de berekeningswijze OZB-tarief van het rijk voor toelating tot artikel 12. Daarmee wordt de maximale verhoging berekend, voordat de artikel 12 status van toepassing kan worden. Op termijn is sprake van een onbenutte belastingcapaciteit van € 1.800.000. Overige belastingen zijn 100% kostendekkend.

3. Rente-effect aanwending van alle reserves

De gemeente Papendrecht heeft ultimo 2023 naar verwachting ca € 40 miljoen aan reserves. Het aanwenden van reserves heeft een ongunstig effect op het renteresultaat. Bij aanwending neemt

de financieringsbehoefte toe en stijgen de rentelasten, dit kan leiden tot een nadeel van € 0,2 miljoen.

Incidenteel weerstandsvermogen

De stand van de reserves per 31-12-2018 is in totaal € 39,9 miljoen. Hiervan is € 33,2 miljoen vrij besteedbaar. Dit betreft de algemene reserve, algemene bestemmingsreserve en specifieke risico reserves. Niet vrij beschikbaar zijn de reserve duurzame inzetbaarheid en de reserve kapitaallasten.

Het risico wordt gecalculeerd op € 19,1 miljoen. Het incidenteel weerstandsvermogen komt uit op € 14,2 miljoen (voor de berekening zie tabel).

Incidenteel weerstandsvermogen	31-12-2018
Algemene reserve	25.367.000
Algemene bestemmingsreserve	2.277.000
Reserve frictie personeel	299.000
Risicoreserve grondexploitaties	2.510.000
Risicoreserve deelnemingen	755.000
Risicoreserve sociaal domein	2.027.000
Beschikbare reserves	33.235.000
Risico's frictie personeel	299.000
Risico's grondexploitaties	2.100.000
Risico's deelnemingen	755.000
Risico's verbonden partijen GRD	3.120.000
Risico's overige verbonden partijen	720.000
Risico's afgegeven gemeentegaranties	400.000
Risico's overig	11.600.000
Totaal risico's	18.994.000
Incidenteel weerstandsvermogen	14.241.000

Toelichting van de risico's

Risico's frictie personeel

Dit betreft het risico op deze frictiekosten bij (re)organisaties als gevolg van lokale en regionale ontwikkelingen. De gemeente is aangaande ww-verplichtingen eigen risicodragers. Daarnaast brengt de begeleiding van medewerkers van werk naar werk ook kosten met zich mee.

Risico's grondexploitaties

De risico's van de grondexploitaties zijn bij de jaarrekening 2018 geactualiseerd. Voor de beheersing van het risico op de grondexploitaties wordt een reserve aangehouden ter grootte van het financiële risico.

Risico's deelnemingen

De gemeente loopt bij de deelneming en verstrekte lening aan de Fabriek Slobbengors CV en bij de verstrekte lening aan Rivas een financieringsrisico. De risico-aandelen in de rentevergoeding worden ter afdekking van dit risico gestort in de risicoreserve deelnemingen.

Risico's verbonden partijen

Dit betreft het risico dat de gemeente loopt op het sociaal domein. Dit betreft met name de risico's op de verbonden partijen SDD, de Soj, DG&J en Drechtwerk. Verbonden partijen hebben zelf beperkt weerstandsvermogen, omdat de gemeenten als achtervang dienen.

Gemeenten zullen voor het overige deel in het lokale weerstandsvermogen middelen moeten

reserveren. Voor bepaling van het gemeentelijke risico is uitgegaan van de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing uit de Jaarstukken 2018 en/of de begroting 2020 van deze verbonden partijen. Deze risico's zijn vermeld in onderstaand overzicht.

Risico verbonden partijen	waarschijnlijkheid	Gewogen risico	Aandeel	Risico gemeente
SDD				
Vangnetregeling	klein	2.600.000	7,1%	180.000
Bestandsontwikkeling ink ondersteuning	klein	500.000	7,1%	40.000
Intensivering participatiewet	middel	2.000.000	7,1%	140.000
WMO huishoudelijke ondersteuning	groot	2.500.000	7,1%	180.000
WMO begeleiding	middel	1.500.000	7,1%	110.000
Apparaatskosten	middel	4.800.000	7,1%	340.000
IPB	middel	2.500.000	7,1%	180.000
Visie sociaal domein	zeer groot	1.500.000	7,1%	110.000
Beschermingsbewind	middel	-	7,1%	-
Detacheringen SW	groot	800.000	7,1%	60.000
Ontwikkelingskosten PMB	groot	600.000	7,1%	40.000
Ontwikkeling macrobudget	zeer klein	1.200.000-	7,1%	90.000-
Participatie	zeer groot	-	7,1%	-
WMO	groot	9.400.000	7,1%	670.000
SCD		-	7,1%	-
Invoer KZA systeem	groot	1.600.000	7,1%	110.000
Korting gemeentelijke bijdragen	middel	1.500.000	7,1%	110.000
ICT	klein	200.000	7,1%	10.000
Openstaande vordering	klein	400.000-	7,1%	30.000-
GRD		-	7,1%	-
Huisvestingslasten	groot	1.400.000	7,1%	100.000
VPB	klein	500.000	7,1%	40.000
GBD		-	7,1%	-
Loonkosten	groot	1.000.000	7,1%	70.000
		-		
SoJ	middel	405.000	100,0%	410.000
DG&J	middel	3.750.000	5,9%	220.000
Drechtwerk	middel	1.750.000	7,0%	120.000
Totaal		39.205.000		3.120.000

Risico's overige verbonden partijen

Dit betreft het risico dat de gemeente loopt op alle publieke verbonden partijen die niet zijn gelieerd aan het sociaal domein. Doordat gemeenten dienen als achtervang hebben verbonden partijen zelf beperkt weerstandvermogen. Gemeenten zullen voor het overige deel in het lokale weerstandsvermogen middelen moeten reserveren. Voor bepaling van het gemeentelijke risico's is uitgegaan van de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing uit de jaarstukken en begroting van deze verbonden partijen. Deze risico's zijn vermeld in onderstaand overzicht.

Risico verbonden partijen	waarschijnlijkheid	Gewogen risico	Aandeel	Risico gemeente
GRD excl. SDD		-		
Vennootschapsbelasting	groot	500.000	11,2%	60.000
Huisvesting	middel	1.500.000	11,2%	170.000
Loonkosten	groot	1.000.000	11,2%	110.000
		-		
VRZHZ		-		
Risico obv risicoparagraaf	n.v.t.	765.000	6,1%	50.000
Beschikbaar weerstandsvermogen	n.v.t.	3.504.000-	6,1%	210.000-
ODZHZ		-		
Risico obv risicoparagraaf	n.v.t.	5.520.000	2,0%	110.000
Beschikbaar weerstandsvermogen	n.v.t.	5.916.000-	2,0%	120.000-
Dividenden	middel	550.000	100,0%	550.000
Totaal		965.000		720.000

Risico's afgegeven gemeentegaranties

De gemeente staat voor in totaal € 67,7 miljoen garant (peildatum 1-1-2018). Hiervan heeft € 57,8 miljoen betrekking op de achtervangpositie in het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (indirecte borgstelling). Gezien de zekerheidsstructuur van dat fonds is hieraan een relatief laag risico verbonden.

De directe borgstellingen (exclusief de borgstelling voor de gemeenschappelijke regelingen) bedraagt € 9,9 miljoen. Ook hier zijn voldoende zekerheden gesteld, waardoor het risico beperkt is.

Risico's overig

Dit betreft onder andere negatieve bijstelling van het gemeentefonds, schadeclaims incl. rente, hogere inflatie en wijziging in (fiscale)wetgeving.

Beoordeling weerstandscapaciteit

Voor de beoordeling van de weerstandscapaciteit gaat het om een beoordeling van de relatie tussen het beschikbare weerstandsvermogen en het, aan de risico's gerelateerde, benodigde weerstandsvermogen. Voor de hoogte en samenstelling van het weerstandsvermogen zijn geen landelijke normen en richtlijnen vastgesteld. De normen voor het weerstandsvermogen worden door de raad vastgesteld. Een gangbare norm is het hanteren van een beoogde weerstandsratio (= weerstandsvermogen gedeeld door risico's) van tussen de 1 en 1,5. Met een weerstandsratio van 2 of hoger is het weerstandsvermogen goed tot uitstekend te noemen.

De gemeentelijke weerstandsratio voor algemene risico's bedraagt 1,7. In onderstaande tabel is de berekening opgenomen.

Berekening weerstandsratio	31-12-2018
Totaal risico	18.994.000
Totaal weerstandsvermogen	33.235.000
Weerstandsratio	1,7

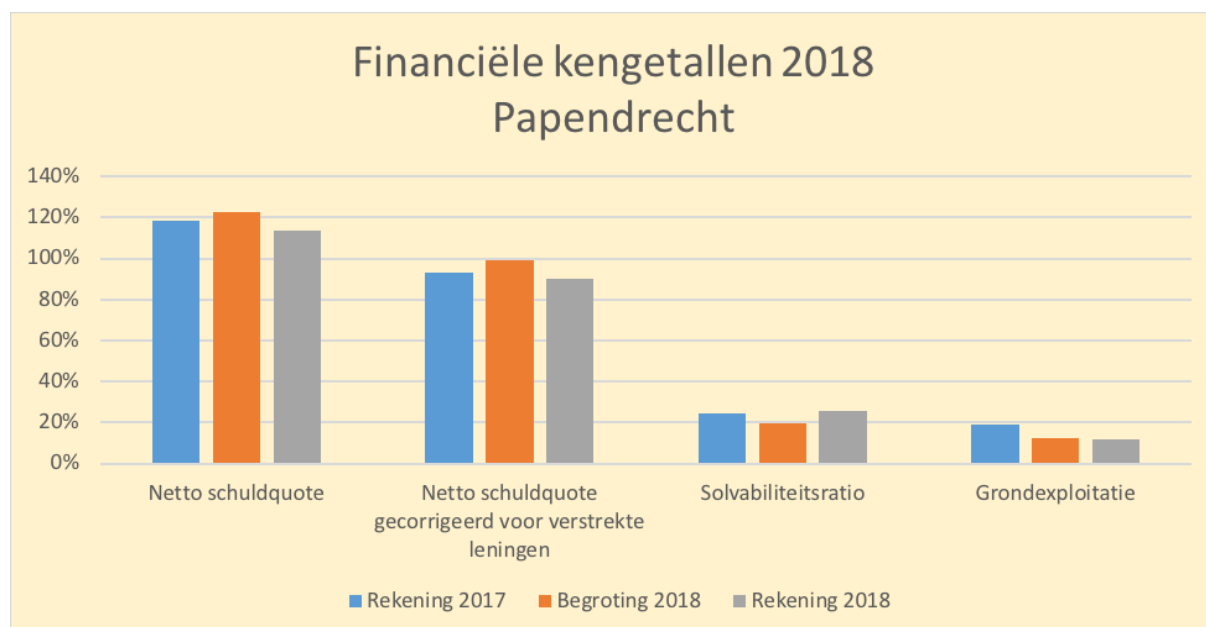
Conclusies

- Voor concrete risico's zijn specifieke reserves benoemd en is de omvang inzichtelijk.

- Het incidentele weerstandsvermogen is om eenmalige tegenvallers te financieren. Met een omvang van € 33,2 miljoen per 31-12-2018 en in samenhang met de huidige risico's van € 19,1 miljoen is het weerstandsvermogen toereikend.

Financiële kengetallen

De kengetallen geven zicht op de financiële positie van de gemeente en bieden de mogelijkheid om gemeenten onderling te vergelijken. Daarmee dragen deze kengetallen bij aan de controlerende en kaderstellende taak van de gemeenteraad.

Papendrecht	Rekening 2017	Begroting 2018	Rekening 2018
Netto schuldquote	118%	123%	113%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	93%	99%	90%
Solvabiliteitsratio	24%	20%	25%
Grondexploitatie	20%	13%	12%
Structurele exploitatieruimte	0,7%	1,62%	0,33%
Belastingcapaciteit	86%	87%	89%

Netto schuldquote

Met de netto schuldquote worden de totale schulden afgezet tegen het totaal aan baten van de gemeente. In de VNG-uitgave "Houdbare Gemeentefinanciën" is aangegeven dat wanneer de schuld lager is dan de gemeentelijke jaaromzet (<100%) dit als voldoende kan worden beschouwd. Tussen de 100% en 130% is matig, meer dan 130% is onvoldoende.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Van alle leningen is € 20,5 miljoen doorgesluisd. De verstrekte leningen betreffen o.a. de leningen aan Rivas en Fokker. Hiervoor wordt een rentevergoeding ontvangen.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio laat zien welk deel van het bezit van de gemeente wordt bekostigd met eigen vermogen. In de VNG-uitgave "Houdbare Gemeentefinanciën" is aangegeven dat gemiddeld de solvabiliteitsratio zich begeeft tussen de 30% en 70%. Bij een solvabiliteitsratio tussen 20% en 30% is het matig en bij een percentage van <20% heeft een gemeente zijn bezit te zwaar belast met schuld.

Kengetal grondexploitatie

Met het aandeel grondexploitaties wordt aangegeven hoe de boekwaarde van de in exploitatie genomen

gronden zich verhoudt tot de totale baten van de gemeente. De norm is maximaal 25%, meer dan 35% is onvoldoende.

Structurele exploitatieruimte

Het financiële kengetal structurele begrotingsruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte is binnen de vastgestelde begroting of rekening en geeft daarmee aan of de gemeente in staat is structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid. De artikel 12 norm is 0,5%, de structurele ruimte is matig als deze tussen de 0,0% en 0,5% ligt.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit laat zien hoe de woonlasten zich verhouden ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en de reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. Meer dan 110% is matig, meer dan 130% onvoldoende.

Bevindingen

- De netto schuld quote is ten opzichte van 2017 afgenomen vanwege aangetrokken en ook weer verstrekte leningen. De netto schuld quote gecorrigeerd voor alle versterkte leningen is voldoende.
- De solvabiliteitsratio stijgt door toenemend eigen vermogen en een afnemend balanstotaal.
- De gemeente heeft relatief veel gefinancierd met vreemd vermogen. Dit is te verklaren gezien het hoge voorzieningenniveau binnen Papendrecht en de recente investeringen hierin. Verder heeft de gemeente veel economische activiteiten in eigen beheer. Het financieren hiervan met vreemd vermogen is niet ongebruikelijk.
- Het aandeel van de grondexploitatie is ten opzichte van de jaarrekening 2017 en begroting afgenomen.
- De structurele exploitatieruimte laat een overschot zien.
- De belastingcapaciteit is in 2018 vrijwel constant gebleven. De stijging van onze woonlasten houdt gelijke tred met de landelijke ontwikkelingen.

2. Onderhoud kapitaalgoederen

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

In deze paragraaf wordt aangegeven wat in 2018 gerealiseerd is aan onderhoud in de openbare ruimte en aan gebouwen. De gemeente Papendrecht heeft de beschikking over een groot aantal kapitaalgoederen, zoals wegen, riolering, water, groen, civiele constructies en gebouwen. Al deze kapitaalgoederen dienen zo effectief mogelijk een bijdrage te leveren aan het doel waarvoor zij zijn aangelegd. De gemeente Papendrecht wil haar kapitaalgoederen goed onderhouden en in goede staat houden.

Deze paragraaf geeft de vermeldingswaardige, bijzondere en meerjarige vervangings- en onderhoudswerken aan. Voor alle genoemde onderdelen geldt dat naast deze genoemde inspanning aanzienlijk inzet wordt gedaan op het reguliere onderhoud in de openbare ruimte en gebouwen. Hierbij valt te denken aan het herstellen van schades aan de verhardingen, riolen, groen, de afhandeling van meldingen, het maaien van het gras en het snoeien van bomen.

Riolering

Wat hebben we gedaan?

Gemeentelijk rioleringsplan:

In het eerste kwartaal van 2018 heeft het college de startnotitie "gemeentelijk rioleringsplan 2019-2023" (= GRP) vastgesteld.

Op 18 december 2018 zijn een viertal beleidskeuzes aan het college voorgesteld. Deze keuzes geven het college de gelegenheid richting te geven aan het GRP en hebben invloed op de uiteindelijke rioolheffing en de kosten voor riolering, wegen en groen.

Het gaat hierbij om:

1. Een rechtmatige kostenverdeling riolering en wegen/groen bij integrale vervanging.
2. Een evenwichtige verdeling van de rioolheffing "De vervuiler betaalt".
3. Het vervangingstempo vertragen door oprekken levensduur riolering.
4. Inzet op klimaatmaatregelen bij reconstructies en in de vorm van stimuleringsmaatregelen.

In de eerste helft van 2019 wordt het GRP door het college vastgesteld en ter besluitvorming aan de gemeenteraad aangeboden.

Klimaatadaptatie:

In 2018 is klimaatadaptatie verder geïmplementeerd, zowel in de gemeentelijke organisatie als in de civiel technische projecten. In de meerjarenplanning wordt voor de projecten tot en met 2023 een eerste aanzet gemaakt om klimaatadaptatie te realiseren, ook is klimaatadaptatie in het Gemeentelijk Rioleringsplan opgenomen. Daarnaast zijn er circa 40 activiteiten geweest in het kader van Operatie Steenbreek; werken aan de bewustwording en noodzaak van (privaat) groen bij de Papendrechtse bewoners. Eind 2018 is een studie gestart in Papendrecht naar de kwetsbaarheid van de gemeente in relatie tot droogte.

Op regionaal niveau is Papendrecht bij klimaatadaptatie betrokken, zowel bij de Drechtsteden als in de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden.

In het samenwerkingsverband Drechtsteden zijn drie klimaatateliers gehouden over de verschillende soorten kansen en voorbeelden van klimaatadaptatie. Aansluitend is een verdiepende ambtelijke risicodialoog georganiseerd. De trekkersrol binnen de Drechtsteden ligt bij de provincie Zuid-Holland.

Met de samenwerkende gemeenten in de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden heeft Waterschap Rivierenland de trekkersrol tot zich genomen. Papendrecht is vertegenwoordigd als lid van het kernteam klimaatadaptatie A5H de noordelijke Drechtsteden. De klimaatatlas A5H is tot stand gekomen. Daarnaast zijn voorbereidingen getroffen voor de risicodialoog, welke in 2019 plaats gaat vinden.

In het voorjaar van 2018 is de gemeente Papendrecht initiatiefnemer en medeorganisator geweest van een klimaatbijeenkomst in Dordrecht. Deze ambtelijk bijeenkomst (waarin een verbinding werd gelegd tussen Ruimtelijke Ontwikkeling en Handhaving) was bedoeld voor de regionale gemeenten, waterschappen en de provincie binnen de Drechtsteden en de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden. De bedoeling was het bewustzijn en handelingsperspectief voor de aanwezigen te vergroten.

Vanwege de aanhoudende droogte in 2018 had het Waterschap in het gehele rivierengebied een beregeningsverbod met oppervlaktewater ingesteld. Tegelijk is alles in het werk gesteld om water van de grote rivieren in het gebied te brengen en te houden. Het 'beregeningverbod met oppervlaktewater' betekende dat gronden overdag niet met oppervlaktewater gespreid/beregend konden worden. Hiervoor is veel inzet gepleegd op de sportvelden, met name in de avond en nacht.

De langdurige droge periode zorgde ook voor een verlaging van de grondwaterstand, waardoor uitdroging van de ondergrond is ontstaan. Dit heeft als gevolg dat de bodem sneller inzakt en de fundering van woningen meer worden belast, maar ook schade aan fiets- en voetpaden en de jonge aanplant van bomen en heesters.

Wat hebben we gedaan (uitvoering)?

In 2018 zijn de volgende riool werkzaamheden uitgevoerd waarbij tevens de weg- en groeninrichting zijn verbeterd:

- Westpolder fase 1. Deze werkzaamheden bestaan uit rioolvervanging, waarbij ook de verharding en het groen is vervangen. In dit project vindt een grootschalige uitrol plaats van klimaatmaatregelen.
- Schoorweg. Deze werkzaamheden bestaan uit het vervangen van de riolering, wegen en het groen. De hemelwaterafvoer is volledig afgekoppeld van het riool.
- Wipmolen. Deze werkzaamheden bestaan uit het vervangen van de riolering, wegen en het groen aan de westkant van de Wipmolen.
- Lijsterbeshof. Deze werkzaamheden bestaan uit het vervangen van de riolering en het groen, waarbij de verharding op de oorspronkelijke maaiveldhoogte is gelegd.
- Pontonniersweg. Deze werkzaamheden bestaan uit het vervangen van de riolering, wegen en het groen in combinatie met een reconstructie van de asfaltrijbaan. Deze rijbaan is aangepast naar een rijbaan met elementenverharding conform de 30 km/uur inrichting. Dit vanwege de aansluiting naar het centrumgebied.

In onderstaande straten zijn riool vervangingswerkzaamheden in voorbereiding genomen:

- Westpolder fase 2
- Wiardi Beckmanstraat
- Willem Kloosstraat e.o.
- Eksterstraat
- Oudaenstraat e.o.

Reinigen en inspecteren riolering:

In 2018 is het riool in de achtertuinen van de Westeind gereinigd en geïnspecteerd. Eind 2018, begin 2019 is het riool in de Randwijk, Oosteind, de Hoofdstraat e.o. en de Admiraal de Ruyterweg e.o. gereinigd en geïnspecteerd. In totaal is dit circa 13 km riolering (8% van het totale stelsel).

Aan de hand van deze inspecties wordt in de loop van 2019 klein onderhoud uitgevoerd en wordt het vervangingsplan bijgesteld. In 2018 zijn tevens alle kolken gereinigd.

Reparatie overgangsconstructie (pendelstuk) Kattestaart:

Bij het hoofdriool vanuit de wijk Wilgendonk, zit een overgangsconstructie (pendelstuk) naar het onderheide riool langs de Burgemeester Keijzerweg. Dit ter hoogte van de Kattestaart. Deze overgangsconstructie is hersteld naar aanleiding van een constatering vanuit de rioolinspectie van 2017.

Renovatie rioolgemaal:

In 2018 zijn vier gemalen gedeeltelijk gerenoveerd. Bij de jaarlijkse onderhoudsronde waren bij deze gemalen gebreken geconstateerd. Bij de locaties Tiendweg oost, Oosteind en Van der Palmstraat zijn de pompen vervangen.

Persleiding calamiteit Vrijheer van Esiaan:

Begin 2018 is de persleiding (diameter 500 mm) vanuit gemaal Vondelpark gescheurd. Dit vanwege een onderliggende duikerconstructie. Hier is een tijdelijke reparatie uitgevoerd. Via deze leiding wordt het afvalwater van de wijken Molenvliet en Westpolder afgevoerd. In 2019 wordt de persleiding geïnspecteerd en definitief hersteld.

Operatie Steenbreek:

Afgelopen jaar zijn verschillende typen activiteiten uitgevoerd. De nadruk lag daarbij op algemene communicatie en samenwerking met andere partijen vanuit een stimulerende rol. Er is ervaring opgedaan met activiteiten gericht op verschillende doelgroepen zoals basisschoolleerlingen, bewoners van wijken waar reconstructies worden uitgevoerd, maar ook met de 3-D tekening klimaatadaptatie op de weekmarkt. Diverse activiteiten zijn in samenwerking met andere partijen zoals Groei & Bloei, Sociale Moestuin Papendrecht, IVN natuur educatie, Natuur- en Vogelwacht 'De Alblasserwaard', Stichting BIJ De Heerlijkheid, Waterschap Rivierenland enz. uitgevoerd. Ook is er aansluiting gezocht bij een aantal gemeentelijke activiteiten zoals de Doe Duurzaam Markt, Open Dag Gemeentehuis, informatieavonden reconstructies en het festival Music, Art and Lemonade. Per oktober 2018 staat de maquette 'De levende tuin' bij de ingang van het gemeentehuis.

In samenwerking met verschillende Papendrechtse bewoners en organisaties zijn een aantal locaties groener gemaakt. Dit is onder andere gebeurd in de Trasmolen (vergroten boomspiegels) en op een tweetal schoolpleinen. In het najaar is De Lage Waard gestart met de aanleg van een educatief bos.

Communicatie activiteiten vormen een belangrijk onderdeel van Operatie Steenbreek. Naast communicatie over bovengenoemde activiteiten zijn er gedurende het jaar diverse artikelen verschenen. Tijdens de hitte en warmte van afgelopen zomer, is er bijvoorbeeld voorlichting gegeven over hittestress en groen. Daarnaast is er een video (te zien op <https://www.youtube.com/watch?v=U86IXTsmErw>) opgenomen waarin een bewoner vertelt over haar motivatie en ervaring met het vergroenen van haar tuin en de financiële bijdrage vanuit de subsidieregeling Klimaatactief.

Wegen

Wat hebben we gedaan?

In 2018 is het civiel technisch beheerplan 2018-2021 aan de gemeenteraad gepresenteerd. Deze presentatie was gericht op de toename van de vervanging van elementenverharding (IBOR-wegen), de constructieve veiligheid van de civiele kunstwerken en een weergave van de openbare verlichting in Papendrecht.

Het civiel technisch beheerplan bevat naast wegen, civiele kunstwerken en openbare verlichting ook de havens, straatmeubilair, verkeersregelinstallaties en de waterbuspontons. Het plan beschrijft hoe, waar, wanneer en tegen welke kosten onderhoud en beheer uitgevoerd wordt om de afgesproken functies en kwaliteit in stand te houden en de leefomgeving aantrekkelijk te houden dan wel te verbeteren.

Wat hebben we gedaan (uitvoering)?

Naast het regulier en groot onderhoud zijn vervangingsprojecten uitgevoerd. Een aantal projecten komen voort uit het GRP en worden gecombineerd met de riolering. Deze projecten staan aangegeven bij het onderdeel riolering.

Naast de integrale vervangingsprojecten de volgende asfaltprojecten opgepakt/uitgevoerd:

- Andoornlaan: Vervanging van de deklaag van de rijbaan vanwege materiaalafname. Bij deze werkzaamheden is de oversteek ter plaatse van de ingang sportpark Oostpolder verplaatst.
- Jan Steenlaan: Vervanging van de deklaag van de rijbaan vanwege scheurvorming en vervorming in het asfalt. Op deze locatie is een stille asfaltdeklaag conform het actieplan verkeerslawaaï aangebracht.
- Burgemeester Keijzerweg: Vervanging van de deklaag van de rijbaan tussen de kluifrotonde en de Ketelweg vanwege sterke materiaalafname en losliggende asfaltenlagen in de constructie. Aansluitend is het nabij gelegen vrijliggend fietspad geasfalteerd en heeft groot onderhoud plaatsgevonden op meerdere wegvakken tussen de Burgemeester Keijzerweg tussen Veerweg en kluifrotonde.

Voor aanvullende communicatie bij werkzaamheden is per 2018 aanvullend budget beschikbaar gesteld. In 2018 is een animatiefilm gerealiseerd van de nieuwe situatie van de Pontonniersweg. Daarnaast is extra ingezet op communicatie voor de asfaltwerkzaamheden bij de Burgemeester

Keijzerweg en Operatie Steenbreek, en is gestart met opnames voor klimaat-adaptieve maatregelen in project Westpolder-oost.

De aanhoudende droge periode in 2018 zorgde voor een toename aan werkzaamheden aan de verharding. Dit uitte zich in meer wortelopdruk op doorgaande fietsroutes, uitdroging van een aantal asfaltdekkingen en grondafschuivingen langs het dijktaalud in de gemeente. Dit heeft o.a. plaatsgevonden op de rijbanen van Oosteind, Tiendweg-oost, voetpad park Wilgendonk en fietspad Noordkil.

Groen

Wat hebben we gedaan?

Het uitfaseren van het klepelmaaien is verkend en nader uitgewerkt. Dit als voorbereiding tot een aanpassing naar natuurvriendelijker maaibeheer in 2019.

In 2018 is aangesloten bij een maatschappelijk initiatief voor het plaatsen van een insectenhotel in de Tiendzone. Dit sluit goed aan op het getekende bijenconvenant uit 2018, waarin Papendrecht is opgenomen als bij vriendelijke gemeente.

Het Voedselbos heeft in 2018 een concreet vorm gekregen. De gemeente heeft ruimte gegeven aan dit maatschappelijk initiatief in park Noordhoekse Wiel.

Eind 2018 is het jaarlijkse boomveiligheidsonderzoek uitgevoerd, waarbij ongeveer een derde van het areaal is geïnspecteerd. De jaarlijkse boomveiligheidsinspectie vormt de basis voor het risico gestuurde bomenonderhoud en beheer.

Integraal beheer openbare ruimte (IBOR-begroting)

Wat hebben we gedaan?

Groot onderhoud van wegen (elementenverharding) en groen worden gefinancierd uit de reguliere begrotingspost Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR). Het groot onderhoud aan elementenverharding wordt in samenhang met groen uitgevoerd. Deze onderhoudsmaatregelen hebben het doel om de openbare ruimte tussentijds (tussen aanleg en vervanging) te herstellen om zo de functie in stand te houden.

De volgende IBOR werkzaamheden zijn in 2018 uitgevoerd:

Rijbanen:

- Vondellaan: het ophogen en vervangen van de bestrating van de rijbaan
- Vrijheer van Esiaan (parallelweg): Herstraten rijbaan in verband met zware verzakkingen in het straatwerk.
- Kerkbuurt: grootschalig herstel gootlaag zijkant rijbaan
- Van der Palmstraat: ophogen rijbaan en voetpad ter hoogte van Denksportcentrum.
- Standerdmolen: ophogen rijbaan voor ingang carports woningen
- Margriethof: herstel en ophogen parkeerplaatsen vanwege ernstige wortelopdruk in bestrating.

Fietspaden:

- Ketelweg: laatste fase herstraten van het fietspad in verband met wateroverlast.

Voetpaden:

- Constantijn Huygenslaan: grootschalig ophogen voetpad ter hoogte van het appartementencomplex.
- Eikenlaan: herstraten voetpad in verband met ernstige oneffenheden in het straatwerk.
- Marktplein: herstraten voetpad vanwege oneffenheden in het straatwerk en openstaande voegen in de bestrating.
- Zeeheldenbuurt/Kraaihoek: grootschalig herstraten voetpaden in samenhang vervangingswerkzaamheden gasleiding Stedin.

- Lancasterplein: ophogen voetpad in verband met ernstige wateroverlast door zetting.
- Centrumgebied: grootschalige plaatselijk ophogen en herstraten straatwerk op meerdere locaties in het centrum vanwege zetting en oneffenheden.
- P.S. Gerbrandystraat: herstraten voetpad vanwege oneffenheden en verzakking in de bestrating.
- Beltmolen: herstraten en ophogen voetpad in verband met ernstige wortelopdruk en zetting aan de voorzijde van de woningen. Werkzaamheden hebben plaatsgevonden in afstemming met Woonkracht 10.
- Park Oostpolder: herstraten voetpad in verband met ernstige oneffenheden en wortelopdruk in de verharding.

In het kader van burgerparticipatie is het eilandje Tinbergenplantsoen heringericht in samenwerking met bewoners. Het eilandje Tinbergenplantsoen is een eilandje in wijk De Kooy, tussen de flats van de Zernikelaan, de burgemeester Keijzerweg en de woningen aan het Tinbergenplantsoen. Na een schouwronde in 2017 met de gemeenteraad hebben bewoners een werkgroep opgericht met als doel samen met de gemeente de onderhoudstoestand op het eilandje te verbeteren. In samenspraak met de bewoners is een natuurvriendelijk eiland uitgewerkt, waarbij een deel van de oevers natuurvriendelijk wordt ingericht, halfverharding wordt omgevormd naar gazon, kruidenvegetatie wordt aangebracht en de verlichting op het eiland komt te vervallen. De civiele werkzaamheden zijn in 2018 afgerond. Het aanbrengen van bomen, inzaaien beplanting en het vervangen van de voetgangersbrug zal in de eerste helft van 2019 plaatsvinden.

Openbare verlichting

Wat hebben we gedaan?

In 2018 is een meerjarige vervangingsplan opgesteld voor de openbare verlichting. De financiering hiervan is conform de regels van het BBV in de begroting opgenomen. Dit vervangingsplan geeft aan op welke locaties vervanging noodzakelijk is van masten en armaturen. Het vervangingsplan is de basis om een vervolgstap te maken met de uitvoering van de werkzaamheden voor openbare verlichting.

In het civiel technisch beheerplan is een technische notitie openbare verlichting opgenomen. Deze notitie gaat in op de toe te passen verlichtingstechniek en LED (en daarmee energiebesparing). Een onderdeel in de notitie is een kwaliteitskaart openbare verlichting. In 2018 zijn in het kader van kwaliteitsverbetering extra lichtmasten aangebracht langs de N3, ter hoogte van de Zernikelaan. Eveneens is een verbeterplan opgesteld voor het zuidelijk deel van de wijk Wilgendonk.

Ieder jaar vindt de groepsgewijze lampvervanging binnen de openbare verlichting plaats. Hierbij worden de lampen voor het einde van hun levensduur groepsgewijs vervangen, juist voor het moment dat het uitvalspercentage zal gaan oplopen. Dit is een effectief en levert een kwalitatief betere openbare verlichting op dan wanneer lampen alleen worden vervangen wanneer de lamp is gedoofd vanwege ouderdom. Deze werkzaamheden zijn in de tweede helft van 2018 uitgevoerd en betreft ruim 100 lampen.

In 2018 heeft vervanging plaatsgevonden binnen integrale vervangingsprojecten, zoals bij de Westpolder-West en de Schoorweg. Daarnaast heeft de eerste fase van vervanging van de dijkarmaturen op de Noordhoek plaatsgevonden. Deze armaturen zijn vervangen voor LED-verlichting. In Papendrecht zijn nu circa 965 armaturen met LED verlichting aanwezig (circa 15 %).

Civiele constructies (zoals bruggen en duikers)

Wat hebben we gedaan (uitvoering)?

Dit jaar zijn circa 85 objecten, hoofdzakelijk keermuren, geïnspecteerd.

Naast de technische visuele inspectie heeft ook nader onderzoek plaatsgevonden aan:

- Duikerbrug Veerweg-Wieklaan, deformatiemeting, constructief onderzoek constructie en opstellen vervangingsurgentie.
- Damwanden Vijverpark Zuid en Noord, constructief onderzoek verschuiving twee damwanden

- Duikerbrug Veerweg- Lange Tiendweg, onderzoek naar geconstateerde schades en materiaalafname
- Kademuur Kooihaven, constructief onderzoek kadeconstructie.

Onderhoudswerkzaamheden aan civiele constructies hebben o.a. plaatsgevonden aan:

- Vervangen houten brug Tiendweg oost (ter hoogte huisnr. 15), waarbij de houten constructie vanwege efficiënter onderhoud omgevormd naar een constructie met duiker.
- Vervangen houten loopschotten in recreatiepad in park Noordhoekse Wiel.
- Vervanging houten dekplanken van de vlonder bij de Spinnaker.
- Aanpassen voetbrug Aviolandaplein, dit vanwege geluidshinder door oplegging en holle ruimten van deze constructie.
- Verwijderen van de voetbrug bij 'eiland Tinbergenplantsoen'.
- Aanleg duikerconstructie in Park Nieuwland voor het creëren van een voetgangersverbinding naar de Burgemeester Keijzerweg.
- Herstel damwand Vijverpark vanwege breuk in de onderliggende verankering van deze constructie.
- Herstel en reinigen van de keermuren bij de Wipmolen, nabij de vissteiger.
- Aanbrengen nieuwe slijtlaag op de fietsbrug Oostpolder-N3.
- Vervangen van de leuning bij voetbrug Noordhoekse Wiel (ten zuiden van de molen).
- Aanbrengen gripstrips en herstel leuning bij voetbrug park Noordhoekse Wiel ter hoogte van de grienden.
- Aanbrengen damwanden aan de zijkanten fietsbrug Griendwerker in verband met afschuiving van het naastgelegen talud.
- Het verwijderen van meerdere glazen panelen van de geluidsscherm langs de A15. Dit is gedaan door een uitvoeringsorganisatie, gericht op werknemers die moeite hebben met het betreden van de arbeidsmarkt.

In 2018 heeft een aanbesteding plaatsgevonden voor vervanging van negen civiele objecten volgens het jaarprogramma 2018. Bij deze procedure, een meervoudig onderhandse aanbesteding, is de aanbestedingsprocedure afgebroken vanwege het exorbitante prijsniveau van de inschrijving ten opzichte van de gemeentelijke raming. Dit vanwege de huidige marktontwikkeling bij de civiele kunstwerken. De aanbesteding wordt begin 2019 opnieuw aanbesteed (openbare aanbesteding).

Speelruimte

Wat hebben we gedaan?

Doelstelling is een openbare ruimte waarin kinderen en jongeren zich kunnen ontwikkelen tot jongvolwassenen, die later op een positieve manier invulling kunnen geven aan hun eigen leven en een bijdrage kunnen leveren aan de gemeenschap. Er is gewerkt aan veilige speelplekken met speelwaarde die is afgestemd op de behoefte van de kinderen in de directe omgeving.

Wat hebben we gedaan (uitvoering)?

Er zijn in 2018 speelplekken verbeterd in de Boegspriet, de Staringlaan, de Dorstense Aak, de Berkenhof, de Kievitsbloemstraat, in de omgeving van de Zalmschouw/ Riethaak en bij de Kamerlingh Onneslaan. Op deze plaatsen is de valdempende ondergrond vervangen. Bij de Albert Schweitzerstraat is een speeltoestel vervangen dat niet meer gerepareerd kon worden.

Water en baggeren

Wat hebben we gedaan (uitvoering)?

In 2018 zijn vanuit het onderhoudsplan baggeren vijvers & watergangen de watergangen bij

Beukmolen, Trasmolen en Groen van Prinstererstraat gebaggerd. Een aandachtspunt hierin is de langere doorlooptijd in de uitvoering vanwege aanvullend onderzoek door PFOA in de bagger.

In 2018 is onderhoud en vervanging van beschoeiingen langs de watergangen aan de Veerweg (oostzijde), Rubenstraat, Trasmolen uitgevoerd. Daarnaast is de beschoeiing aan de oostzijde bij het 'eiland' Tinbergenplantsoen omgevormd tot een natuurvriendelijke oever.

Vanwege de langdurige droge periode in 2018 is op enkele locaties botulisme geconstateerd in vijvers en watergangen, onder meer in het Vijverpark. Ook is de fontein in het Vijverpark uitgezet om te voorkomen dat het water verwaait.

Door de aanhoudende droogte was het waterpeil van de Gantel vanwege verdamping te laag om de waterkwaliteit (en functie) van de watergang te borgen. Door het Waterschap is in juli extra water vanuit de rivier de Noord naar de Gantel gebracht om het water bovengronds over te hevelen. Daarnaast is bij de hevelstuw in park Nieuwland aanzienlijk water ingelaten.

Waterbuspontons

Wat hebben we gedaan (uitvoering)?

Het onderhoud waterbuspontons vindt plaats in samenwerking met de Drechtsteden. In 2018 zijn aanvullend op het onderhoud de leuning bij waterbushalte Westeind opnieuw geverfd.

Met de Provincie is de verkenning naar een nieuwe concessie gestart, met als doel het gebruik (uitstraling en bereikbaarheid) van de waterbushalten te verbeteren.

Havens

Wat hebben we gedaan (uitvoering)?

In 2018 heeft constructief onderzoek plaatsgevonden naar de damwand in de Kooihaven. Dit vanwege een uitgevoerde visuele inspectie. Uit deze inspectie blijkt dat er aanzienlijke uitspoeling van de bodem is ontstaan en dat er in ingrijpende herstelmaatregelen aan deze damwand noodzakelijk zijn. Het onderzoek is uitgebreid naar uitwerking van onderhoudsmaatregelen om de constructie in de haven te borgen. Op de Loswal zijn peilbuizen en watermeters aangebracht om de grondwaterstanden te meten. Daarnaast heeft een bodemverkenning onderzoek plaatsgevonden aan de voorzijde van de damwand.

De aangrenzende bedrijven zijn geïnformeerd met betrekking door de onderzoek dat plaatsvindt op de kade van de Loswal. De betreffende bedrijven zijn eveneens individueel en schriftelijk verzocht om extreme belastingen op de Loswal te voorkomen.

Gebouwen

Wat hebben we gedaan?

In de Papendrecht zijn gebouwen beschikbaar voor maatschappelijke doeleinden en sportactiviteiten. Per gebouw wordt uitvoering gegeven aan het opgestelde beleid met betrekking tot maatschappelijke accommodaties. Hierin zijn waarbij twee uitgangspunten bepalend: het kostendekkend verhuren van de panden en verduurzaming van de gebouwen.

In 2018 hebben de onderstaande ontwikkelingen plaatsgevonden:

- Een oriënterend onderzoek heeft plaatsgevonden hoe Westeind 130 (voormalig school De Dijk) omgevormd kan worden naar woningbouw.
- Boeieraak 1 is conform de visie maatschappelijke accommodaties omgevormd tot multifunctionele accommodatie (MFA De Boeieraak). Hierin zijn Suppoord (nieuwe naam Jeugd en Jongerenwerk) en HaviQ (hart voor IQ), onderwijs voor hoogbegaafde leerlingen gehuisvest.
- Door verhuizing van de bibliotheek naar pand Den Briel is het pand aan de Markt 2 vrijgekomen.
- P.C. Hoofdlaan 180 is door uithuizing van Suppoord vrijgekomen.

- Het terrein, wat voorheen tijdelijk in gebruik was bij De Wieken (Rivas), is vrijgekomen voor herontwikkeling.
- Jacob Catslaan 6 is als gedateerde accommodatie gesloopt.
- Westeind 202 is door vertrek van de modelbouwvereniging vrijgekomen voor herontwikkeling.
- Per 1 januari zijn de organisatieonderdelen sportaccommodatie en theater verzelfstandigd in een Sport en theater BV. De gemeente blijft honderd procent eigenaar van de nieuwe BV's. De BV is per 2018 verantwoordelijk voor beheer, programmering en exploitatie van het theater, het Sportcentrum en twee gymzalen

Parkeergarages

Wat hebben we gedaan (uitvoering)?

In 2018 is het technisch beheerplan 2018-2023 van de parkeergarage De Meent en van de parkeergarage De Overtoom door het college vastgesteld. Het beheerplan maakt het te realiseren onderhoud op een gestructureerde wijze inzichtelijk.

Parkeergarage De Meent

Schilderwerkzaamheden

In 2018 zijn in de parkeergarages De Meent schilderwerkzaamheden uitgevoerd aan diverse toegangsdeuren, binnendeuren herentoiletten en enkele binnenwanden. Om de overlast voor bezoekers en bewoners tot een minimum te beperken, zijn deze schilderwerkzaamheden zoveel mogelijk buiten de openingstijden uitgevoerd.

Parkeergarage De Overtoom

- Diverse herstelwerk – onderhoud aan parkeerdek
Vanwege lekkages in de parkeergarage zijn enkele kitvoegen op het parkeerdek en kitvoegen naast de draingoten op het parkeerdek vervangen.
- Vervanging meldlussen hoofdingang
- De meldlussen voor het openen van het hekwerk van de in- en uitgang zijn vervangen, en afgewerkt met een beschermlaag. Dit in navolging van een uitgevoerde inspectie in 2018.

Parkeergarage Waalburcht

Vanwege van het gedeeltelijk instorten van breedplaatvloeren van een parkeergarage in Eindhoven heeft het Ministerie van Binnenlandse Zaken de gemeente verzocht om deze breedplaatsvloeren te laten controleren. Omdat de parkeergarage Waalburcht een soortgelijke constructie heeft, is begin 2018 bouwkundig onderzoek uitgevoerd. Uit dit onderzoek is geconcludeerd dat er geen risico's zijn en er geen noodzakelijke maatregelen nodig zijn om de veiligheid te waarborgen.

Vanwege lekkage op meerdere plekken aan de binnenkant van de parkeergarage, zijn de kitvoegen aan de bovenzijde van het parkeerdek vervangen. Aansluitend heeft grootschalig onderhoud plaatsgevonden, waarbij de betonnen stootbanden op het parkeerdek zijn hersteld en nieuwe belijning is aangebracht.

Elektrische laadpalen

Wat hebben we gedaan (uitvoering) ?

In 2018 zijn drie elektrische laadpalen in de openbare ruimte geplaatst. Inmiddels staan 35 elektrische laadpalen in de openbare ruimte, daarnaast staan in beide parkeergarages ieder twee elektrische laadpunten.

3. Financiering

Algemeen

In deze paragraaf wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering van het beleid op het gebied van treasury. Hierbij wordt ingegaan op de manier waarop de gemeente met het aantrekken en uitzetten van geldmiddelen, zowel op korte als op langere termijn, is omgegaan. Ook worden risico's in beeld gebracht en eventueel genomen maatregelen om deze risico's te beheersen vermeld.

De advisering over en de uitvoering van de gemeentelijke financieringstaken wordt verzorgd vanuit het Servicecentrum Drechtsteden (SCD). Besluitvorming over de financiering blijft bij de gemeente, behalve als deze specifiek gemandateerd is. Bevoegdheden (wie autoriseert wat, wie voert wat uit ?) zijn vastgelegd in het gemeentelijk Financieringsstatuut. Conform de in het Financieringsstatuut opgenomen bepalingen heeft in 2018 regelmatig ambtelijk voortgangsoverleg plaatsgevonden tussen gemeente en het SCD over uitvoering van de financieringsfunctie. Eén van de belangrijkste gespreksonderwerpen hierbij is de liquiditeitenplanning met een planperiode van vijf jaar. Het doel van deze planning is inzicht te krijgen in de meerjarige financieringsbehoefte en dan speciaal in de kasstromen, die voortvloeien uit gemeentelijke grondexploitaties en het investeringsplan. Hierdoor kan de financiering (verder) worden geoptimaliseerd.

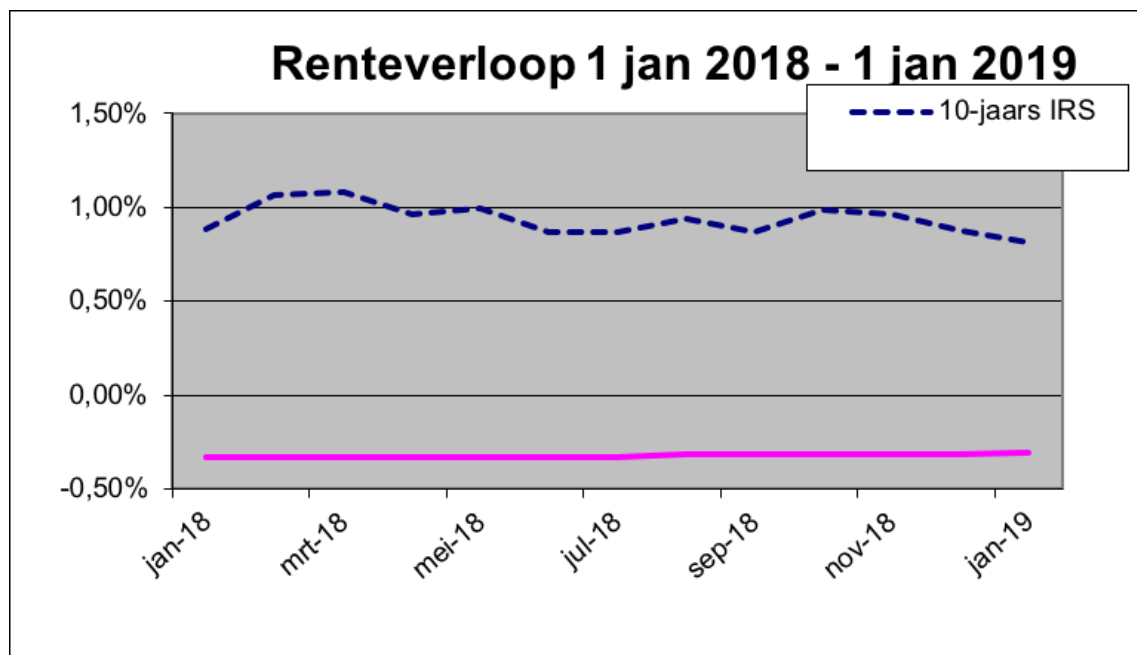
Economische ontwikkelingen

De rente op de kapitaalmarkt in 2018 was zeker in het eerste halfjaar weinig stabiel en leidde tot een iets hoger rentepercentage. Politieke onrust in Italië was daar zeker debet aan. In het najaar tekende zich echter weer een licht dalende tendens af.

De Europese Centrale Bank (ECB) heeft het opkoopprogramma van obligaties per eind 2018 beëindigd, maar tegelijkertijd aangegeven dat tot medio 2019 de rente op de geldmarkt ongewijzigd zal blijven. Door het ECB-beleid vertoonde de 3-maands Euribor over heel 2018 een constant vlakke lijn. Het opkoopprogramma diende overigens om de economie aan te jagen.

Onder de huidige marktomstandigheden blijft het uitgangspunt bij het aantrekken van vermogen, de kasgeldlimiet optimaal te benutten en kort te financieren. De financieringsfunctie van de gemeente dient uitsluitend de publieke taak. Zij voert een prudent beleid binnen de kaders die zijn gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido).

De ontwikkeling van de rente gedurende 2018 kan als volgt worden weergegeven:

Bedacht moet worden dat, als een langlopende lening daadwerkelijk wordt opgenomen, er een opslag geldt bovenop het IRS-tarief zoals hierboven weergegeven. Voor een 10-jaars lening bedroeg dit eind 2018 circa 0,20 procentpunt.

Interne rente

Voor de interne doorberekening van de rentekosten naar investeringen werd een omslagrente van 1,0% gehanteerd. De BBV notitie rente schrijft voor dat, indien de werkelijke rentelasten die over een jaar aan taakvelden hadden moeten worden doorbelast, afwijken van de rentelasten die op basis van voorcalculatie van de renteomslag aan de taakvelden zijn toegerekend, kan de gemeente besluiten tot correctie. Correctie wordt verplicht als deze afwijking groter is dan 25%.

De afwijking tussen de werkelijke rentelasten € 1.208 en de toegerekende rentelasten op basis van de begrote rekenrente van 1% bedroeg meer dan 25% . We hebben een verplichte correctie gedaan van de toegerekende rentelasten (0,421%) op taakvelden op basis van deze nacalculatie. In onderstaand renteschema worden de werkelijke rentelasten uiteengezet, die gezamenlijk het renteresultaat bepalen.

<u>Schema rentetoerekening 2018</u>	(bedragen x € 1.000,-)
a. Externe rentelasten, geldlen.o/g	2.038
b. Externe rentebaten, geldlen.u/g	-/ - 681
	<u>1.357</u>
Door te berekenen rentes	
c. -rente aan grondexploitatie	-516
-rente aan Rivas TV 6	-140
-rente aan Fokker TV 3	-170
-rente projectfinanciering rivas	326
-rente projectfinanciering fokker	351
	<u>-149</u>
Totaal door te berekenen rentes	<u>-149</u>
Saldo door te rekenen externe rente	1.208
d1. Rente over eigen vermogen	0
d2. Rente over voorzieningen	0
	<u>0</u>
Aan taakvelden / programma's + overhead toe te rekenen	1.208
e. Werkelijk aan taakvelden / programma's + overhead toegerekende rente (renteomslag)	<u>1.208</u>
f. Renteresultaat op taakveld treasury	0

Relatiebeheer

De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is huisbankier van de gemeente Papendrecht. Naast de BNG houdt de gemeente rekeningen aan bij de ING en Rabobank.

Uitzettingen

Uitzettingen zijn binnen de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) gedefinieerd als verstrekte geldleningen en beleggingen. De gemeente heeft geen beleggingen. In 2018 zijn geen nieuwe leningen verstrekt. Voor een specificatie van de totale portefeuille lopende uitzettingen, zie onder Kredietrisico's.

Financiering

In 2018 zijn twee leningen aangetrokken, voor in totaal € 9,9 miljoen. Het betreft respectievelijk een lening van € 7 miljoen met een looptijd van 1 jaar en 3 dagen en een rente van -0,29% en een vijftienjarige fixe lening van € 2,9 miljoen met een rentepercentage van 1,41%.

De totale langlopende schuld van de gemeente Papendrecht bedroeg per 31 december 2018 € 95,9 miljoen, verdeeld over 13 leningen. De gemiddelde rente over deze leningen bedroeg per eind 2018 2,13%.

Risicobeheer

De belangrijkste financiële risico's bij uitvoering van het treasurybeleid zijn de kasgeldlimiet, rente- en kredietrisico's.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het bedrag dat de gemeente per jaar maximaal met kort geld mag financieren. Volgens de Wet fido bedraagt deze limiet 8,5% van het totaal van de exploitatiebegroting. Gezien de omvang van de begroting 2018 (afgerond € 82 miljoen) mocht de gemeente Papendrecht maximaal € 7,0 miljoen met kort geld financieren.

In onderstaande tabel is het verloop van de gemeentelijke kortlopende middelen in 2018 ten opzichte van de kasgeldlimiet weergegeven. Uit deze tabel blijkt dat de gemeente Papendrecht de eerste twee kwartalen de kasgeldlimiet heeft overschreden. Door het aantrekken van twee, langlopende leningen per 26 juni 2018, is de gemeente in het derde kwartaal binnen de grens van de kasgeldlimiet gebleven.

Omschrijving	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Omvang kasgeldlimiet				
1. <u>Toegestane kasgeldlimiet</u>				
in procenten van de grondslag	8,5	8,5	8,5	8,5
in een bedrag	6.968	6.968	6.968	6.968
2. <u>Omvang vlottende korte schuld</u>				
Opgenomen gelden < 1 jaar				
Schuld in rekening-courant				
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	16.455	20.674	9.351	3.786
Overige geldleningen, niet zijnde vaste schuld				
	16.455	20.674	9.351	3.786
3. <u>Vlottende middelen</u>				
Contanten in kas				
Tegoeden in rekening-courant	5.028	5.028	4.271	694
Overige uitstaande gelden < 1 jaar				
	5.028	5.028	4.271	694
4. <u>Toets kasgeldlimiet</u>				
Totaal netto-vlottende schuld (2-3)	11.427	15.646	5.080	3.092
Toegestane kasgeldlimiet	6.968	6.968	6.968	6.968
Ruimte (+) ; overschrijding (-/-)	-4.459	-8.678	1.888	3.876

(bedragen x € 1.000)

Tabel 1: Verloop kasgeldlimiet 2018

In 2018 zijn zes kasgeldleningen opgenomen, met een hoofdsom variërend van € 15 miljoen tot € 20 miljoen. Deze kasgeldleningen hadden allemaal een negatieve rente. Over 2018 is hierdoor een bedrag van ruim € 36.000 ontvangen.

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft tot doel binnen de langlopende geldleningenportefeuille een overmatige afhankelijkheid van de rentestand te voorkomen. Om dat te bereiken mag het totaal aan renteherzieningen en aflossingen (=herfinanciering) op grond van deze norm niet meer dan 20% zijn van het begrotingstotaal. In 2018 bedroeg de renterisiconorm van de gemeente Papendrecht € 16,4 miljoen. Uit onderstaande berekening blijkt dat de gemeente Papendrecht in 2018 ruim binnen de renterisiconorm is gebleven.

Basisgegevens renterisiconorm		
1. Renteherzieningen op leningen o/g		-
2. Betaalde aflossingen		3.983
3. Renterisico (1 + 2)		3.983
4. Begrotingstotaal jaar T		81.969
5a. het bij ministeriële regeling vastgestelde %		20
5b. Regeling		-
5. Renterisiconorm		16.394
Toets renterisiconorm		
6. Ruimte (+) c.q. overschrijding (-/-)		12.411
(bedragen x € 1.000)		

Tabel 2: Toetsing renterisiconorm 2018

Kredietrisico's

De gemeente Papendrecht loopt kredietrisico op uitzettingen (o.a. verstrekte geldleningen) en leningen waarop door haar een borgstelling is afgegeven.

Categorie		1-jan-18	31-dec-18
Uitzettingen		20.143	19.775
Borgstellingen	Direct	9.836	9.934
	Indirect	60.466	57.812
	Totaal	70.302	67.746
(bedragen x € 1.000)			

Tabel 3: Overzicht kredietrisico's

Het in bovenstaande tabel weergegeven bedrag aan uitzettingen per 31 december 2018 van € 19.775.000,- kan als volgt worden gespecificeerd:

- Fabriek Slobbengors CV € 1.523.000,-
- Rivas € 9.234.000,-
- Kantoor Industrieweg € 8.805.000,-
- Kinderboerderij € 68.000,-
- Intens BV € 145.000,-

Als garantie voor bovenstaande bedragen zijn diverse zekerheden bedongen, waardoor het risico als gering is in te schatten.

Daarnaast stond de gemeente per 31 december 2018 voor in totaal € 67,7 miljoen garant. Hiervan had € 57,8 miljoen betrekking op de achtervangpositie in het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW, indirecte borgstelling). Gezien de zekerheidsstructuur is hieraan een relatief laag risico verbonden.

Het bedrag aan directe borgstellingen bedroeg per eind 2018 € 9,9 miljoen. De belangrijkste directe borgstellingen worden gevormd door:

- HVC Alkmaar (1,46%-belang; 'getrapt' via GR Gevudo): € 9,1 miljoen;
- Stichting Oostpolderhal: € 0,5 miljoen.

De (indirecte) borgstellingen in de gemeenschappelijke regelingen zijn niet in deze tabel opgenomen. Gemeenten zijn verplicht om eventuele tekorten van gemeenschappelijke regelingen aan te zuiveren, ongeacht de oorzaak hiervan. Dit is onderdeel van het algemene risico dat de gemeenten nemen door samen te werken, en welke in de risicobeschouwing moet worden betrokken.

Schatkistbankieren

Eind 2013 is verplicht schatkistbankieren ingevoerd. Toegestaan blijft dat de gemeente 0,75% van het begrotingstotaal buiten de Schatkist mag houden, het zogenoemde drempelbedrag. Dit drempelbedrag mag als gemiddeld creditbedrag per kwartaal niet overschreden worden. In onderstaande tabel staat per kwartaal aangegeven wat het gemiddelde positieve banksaldo was. Hieruit blijkt dat in 2018 het drempelbedrag geen enkel kwartaal is overschreden.

a) Berekening drempelbedrag Schatkistbankieren 2018					
Begrotingstotaal	€	81.969			
Wettelijk percentage		0,75			
Drempelbedrag	€	615			
b) Buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen					
		1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Op dagbasis buiten's Rijks schtakist gehouden middeler	€	-	€ 133	€ 171	€ 232
Drempelbedrag	€	615	€ 615	€ 615	€ 615
Ruimte onder drempelbedrag	€	615	€ 482	€ 444	€ 383
Overschrijding van het drempelbedrag	€	-	€ -	€ -	€ -

(bedragen x € 1.000)

Tabel 4: Benutting drempelbedrag Schatkistbankieren

In 2018 heeft de ministeriële beleidsdoorlichting schatkistbankieren plaats gevonden. De Minister van Financiën heeft besloten deze beleidsdoorlichting te combineren met de evaluatie van de wijziging van de Wet Fido, die ook voor 2018 gepland stond. Naar verwachting zal de beleidsdoorlichting, inclusief de kabinetsreactie in het voorjaar van 2019 aan de Tweede Kamer worden aangeboden.

4. Lokale heffingen

Inleiding

De lokale heffingen vormen een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente. Deze vormen daarmee een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente. Deze inkomsten worden voor het merendeel opgebracht door burgers en voor een kleiner deel door bedrijven. De heffing vindt plaats op basis van verordeningen welke door de gemeenteraad zijn vastgesteld. Deze 'Paragraaf lokale heffingen' geeft op hoofdlijnen een overzicht van de lokale heffingen en belastingen.

Lokale heffingen kunnen we onderscheiden in gebonden en ongebonden heffingen. Gebonden wil zeggen dat de besteding gerelateerd is aan een direct aanwijsbare tegenprestatie van de gemeente. Dit zijn retributies (bijvoorbeeld leges, marktgeld) of bestemmingsheffingen (bijvoorbeeld afvalstoffenheffing, rioolheffing). Deze heffingen worden verantwoord op de desbetreffende gemeentelijke programma's en worden niet tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend. Ongebonden lokale heffingen zijn zogenaamde zuivere belastingen. De opbrengsten hieruit kunnen door de gemeenteraad vrijelijk binnen het werkkterrein van de gemeente worden ingezet. Het gaat hierbij om de onroerende-zaakbelastingen (OZB) en precariobelasting. Deze heffingen zijn niet verbonden aan een inhoudelijk programma en behoren tot de algemene dekkingsmiddelen.

Deze paragraaf heeft betrekking op beide categorieën heffingen. In het vervolg gaan wij in op de volgende aspecten:

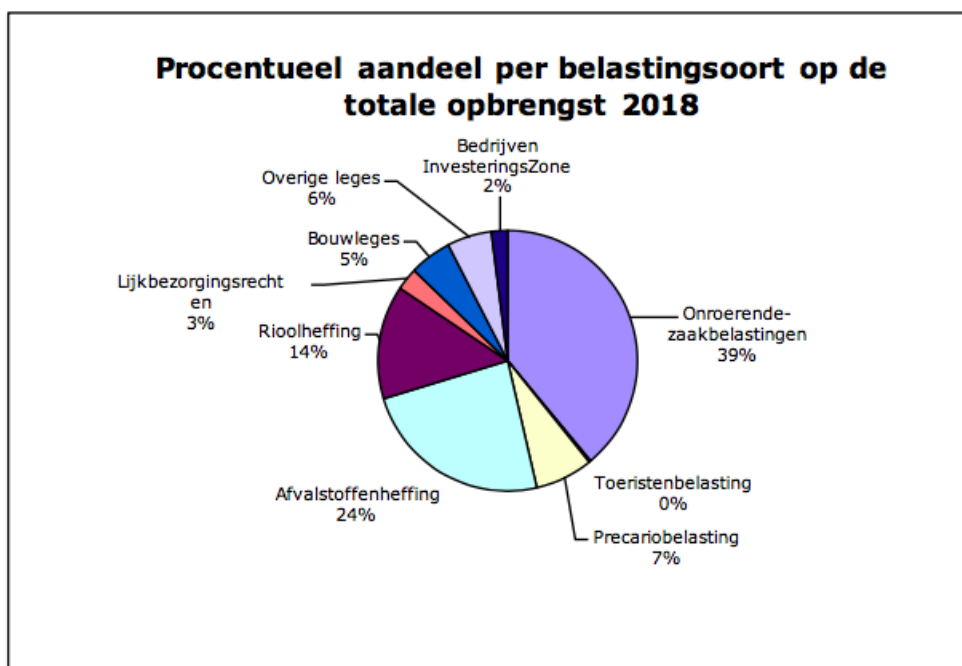
- Opbrengst gemeentelijke heffingen
- Heffingen woonlasten (lokale lastendruk)
- Overige lokale heffingen
- Kwijtscheldingen

Gemeentelijke belastingopbrengsten (bedragen x € 1.000,-)

Onderstaande tabel is een overzicht van de gerealiseerde opbrengsten over 2018 en, ter vergelijking, 2017. Wij merken op dat de verschillen tussen de verantwoording 2017 en 2018 geen indicatie geven van de stijging of daling van de tarieven, maar van de totale opbrengst. Factoren zoals ontwikkelingen in de WOZ-waarde en areaaluitbreiding spelen bij de onroerende-zaakbelastingen een belangrijke rol. Meer of minder afgegeven omgevingsvergunning kunnen de opbrengst leges sterk beïnvloeden.

Overzicht inkomsten die op basis van door de raad vastgestelde belastingverordeningen zijn gegenereerd (x € 1.000)

Heffing	Rekening 2017	Raming 2018	Rekening 2018	Resultaat 2018
Ongebonden heffingen (algemene dekkingsmiddelen)				
Onroerende-zaakbelastingen	5.464	5.656	5.608	-48
Toeristenbelasting	36	36	34	-2
Precariobelasting	1.146	977	950	-27
Subtotaal	6.646	6.669	6.592	-77
Gebonden heffingen				
Afvalstoffenheffing	3.397	3.473	3.443	-30
Rioolheffing	1.990	2.030	2.031	1
Lijkbezorgingsrechten	365	400	400	0
Bouw leges	558	582	755	173
Overige leges	833	605	799	194
Bedrijven InvesteringsZone	0	350	291	-59
Subtotaal	7.143	7.440	7.719	279

Heffingen woonlasten (lokale lastendruk)

Tot de woonlasten worden gerekend de OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. De woonlasten vormen het grootste deel van de opbrengst uit de gemeentelijke heffingen en daarmee grotendeels de lokale lastendruk.

In de volgende tabel wordt over de laatste vijf jaren de ontwikkeling van de woonlasten weergegeven. De OZB is berekend op basis van de geactualiseerde gemiddelde woningwaarde.

	2014	2015	2016	2017	2018
Gemiddelde WOZ-waarde	190.000	183.000	188.000	193.000	204.000
OZB-eigenaar	244,53	245,95	250,98	251,87	257,24
Afvalstoffenheffing	222,00	222,00	237,00	247,00	249,00
Rioolheffing eigenaar	258,00	260,00	265,00	134,00	136,00
Ontwikkeling lastendruk	725	728	753	633	642
% stijging tov vorig jaar		0,5%	3,4%	-16,0%	1,5%

Bij de berekening van de woonlasten is uitgegaan van een eigen woning die wordt bewoond door een gezin. De gemiddelde woningwaarde is de basis voor berekening van de aanslag OZB. Deze waarde is berekend naar de peildatum 1 januari van het voorgaande jaar. De WOZ-waarden 2018 zijn dus berekend naar de waardepeildatum 1 januari 2017. De gemiddelde WOZ-waarden zijn ontleend aan de geactualiseerde gegevens uit de WOZ-administratie.

Uit bovenstaande tabel kan worden geconcludeerd dat de woonlasten in onze gemeente in 2018 ten opzichte van 2017 met 1,5% zijn gestegen.

Hieronder treft u per heffing een toelichting aan.

Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

De onroerende-zaakbelastingen (OZB) is na de Algemene Uitkering uit het gemeentefonds de belangrijkste inkomstenbron voor de gemeente. Deze heffing bestaat uit een eigenarenbelasting voor zowel woningen als niet-woningen en een gebruikersbelasting voor niet-woningen (bedrijven, enz.). De opbrengst vloeit naar de algemene middelen van de gemeente. De gemeenteraad bepaalt de tarieven en daarmee de door belastingplichtigen te betalen belasting. De heffingsgrondslag is de

waarde van de onroerende zaak. Deze wordt vastgesteld op basis van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ). Voor de WOZ-waarden 2018 gelden de WOZ-waarden met als waardepeildatum 1 januari 2017. Sinds 2009 is de verschuldigde OZB een percentage van de waarde van de onroerende zaak.

De volgende tabel geeft weer hoe de OZB-tarieven zich in de afgelopen jaren hebben ontwikkeld.

	2014	2015	2016	2017	2018
Eigenaar woning	0,1287	0,1344	0,1335	0,1305	0,1281
Eigenaar niet-woning	0,2219	0,2298	0,2127	0,2112	0,2167
Gebruiker niet-woning	0,1867	0,1868	0,1756	0,1744	0,1790

Uitgangspunt bij het bepalen van de tarieven 2018 was de raming 2017. Bij vaststelling van de tarieven is, naast de beleidsuitgangspunten voor 2018, rekening gehouden met de ontwikkeling van de WOZ waarden. Bij een waardedaling, zoals t/m 2015 het geval was, moest het tarief met een vergelijkbaar percentage verhoogd om een gelijkblijvende OZB-opbrengst te realiseren. Bij een waardestijging daarentegen moet het tarief worden verlaagd voor een gelijkblijvende opbrengst. Anders gezegd: bij gemiddeld 2% stijging van de WOZ-waarden moet het tarief met ca. 2% worden verlaagd om een gelijkblijvende opbrengst te verkrijgen.

Ter voorkoming van onevenredige stijging van de collectieve lastendruk heeft het Rijk een beperking ingesteld op de stijging van de OZB-tarieven: de macronorm OZB. Deze norm houdt in dat de OZB-opbrengst van alle gemeenten tezamen niet meer mag stijgen dan de trendmatige groei van het bruto binnenlands product plus de prijsontwikkeling. Bij overschrijding van de norm kan het Rijk bijsturen via de Algemene Uitkering. Voor 2018 resulteert was de macronorm 3,1%, opgebouwd uit 1,5% reële trendmatige groei van het BBP en 1,6% prijsontwikkeling Nationale Bestedingen (op basis van het Centraal Economisch Plan 2017).

In 2018 heeft geen bijsturing via de Algemene Uitkering plaats hoeven vinden.

De macronorm is al langer onderwerp van discussie. In het Bestuurlijk overleg financiële verhouding van 23 mei 2018 is afgesproken om een vervolgonderzoek in te stellen naar de invulling van het alternatief voor de macronorm ozb (benchmarking).

In de 1e MARAP 2018 van GBD is gemeld dat door de Waarderingskamer in een brief is opgedragen aan de WOZ-uitvoeringsorganisaties om vanaf de WOZ-waardering voor 2018 bij dijkwoningen rekening te houden met de vrijstelling voor waterverdedigingswerken. Aanleiding hiervoor was het arrest van de Hoge Raad van 4 maart 2016. Door de jurisprudentie over deze uitzondering zal een groot aantal woningen en niet-woningen in 2018 een WOZ-waarde krijgen die lager is dan de marktwaarde op de waardepeildatum 1 januari 2017. Dit zijn WOZ-objecten die (deels) zijn gelegen op een waterverdedigingswerk. Dit kunnen bijvoorbeeld dijkwoningen zijn die echt "op een dijk" gebouwd zijn, maar ook woningen of andere objecten, waarbij een gedeelte van de tuin of van het onbebouwde perceel tevens dienst doet als waterkering. Dit kan mede een verklaring zijn voor lagere OZB inkomsten woningen en niet-woningen 2018.

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven ter dekking van de kosten voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. Wettelijk uitgangspunt is dat de opbrengst niet hoger mag zijn dan de kosten voor inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval.

In Papendrecht is dit niet kostendekkend gebeurd. Dit blijkt uit onderstaande berekening.

Berekening kostendekkendheid 2019	afvalstoffenheffing		%
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	€	3.318	
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen -/-	€	318	
Netto kosten taakveld		€	3.000
Overige toe te rekenen kosten:	€	516	
Overhead incl. (omslag)rente	€	147	
BTW +			
Totale overige kosten		€	663
Totale kosten (a)		€	3.663
Opbrengst heffingen (b)	€	3.443	100%
Dekking (b/a*100)			94%

	2014	2015	2016	2017	2018
Tarief	222,00	222,00	237,00	247,00	249,00
% stijging tov vorig jaar		0,0%	6,8%	4,2%	0,8%

Lagere opbrengst afvalstoffenheffing 2018 is te verklaren door:

- vertraging in het bewonen van nieuwbouw waardoor het geraamde areaal woningen niet volledig is gerealiseerd.
- gedurende een periode van leegstand kan geen gebruikersheffing in rekening worden gebracht (verhuist iemand naar een andere gemeente, dan wordt de aanslag verlaagd voor de resterende volle maanden in het jaar en als iemand in de gemeente komt wonen dan betaalt men voor de resterende maanden na inschrijving in gemeente).

Rioolheffing

Rioolheffing is een vergoeding ter dekking van kosten die gemeenten maken voor haar rioolstelsel. Ook de kosten van de nieuwe wettelijke watertaken, zoals zorgplicht voor stedelijk afvalwater, hemelwater en structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand kunnen hiermee bekostigd worden. Welke kosten worden verhaald dient met het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) te zijn vastgesteld.

In Papendrecht is dit kostendekkend gebeurd. Dit blijkt uit onderstaande berekening.

Berekening kostendeckendheid 2019	rioolheffing		%
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	€	1.076	
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen -/-			
Netto kosten taakveld		€	1.076
Overige toe te rekenen kosten:	€	857	
Overhead incl. (omslag)rente	€	98	
BTW +			
Totale overige kosten		€	955
Totale kosten (a)		€	2.031
Opbrengst heffingen (b)	€	2.031	100%
Dekking (b/a*100)			100%

Het verloop van de tarieven in de afgelopen jaren is als volgt:

	2014	2015	2016	2017	2018
Rioolheffing eigendom	258,00	260,00	265,00	134,00	136,00
% stijging tov vorig jaar		0,8%	1,9%	-49,4%	1,5%

Papendrecht heft uitsluitend van eigenaren van panden. Bepalend daarbij is de situatie van 1 januari. Het tarief is een vast bedrag per aansluiting.

In 2018 is de begroting voor de rioolheffing volledig gerealiseerd.

Vergelijking andere gemeenten

Om inzicht te krijgen in het algemene verloop van de hoogte van de woonlasten is het goed een vergelijking met andere gemeenten te maken. Ook het landelijk gemiddelde is hierin opgenomen.

Vergelijking van woonlasten kan worden gemaakt met de Drechtstedengemeenten. Deze is gebaseerd op de actuele gegevens van de Digitale Atlas van de lokale lasten 2018 op www.coelo.nl en geeft de woonlasten van een meerpersoonshuishouden weer. De woonlasten in 2018 in Alblasterdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht laten zich samenvatten in onderstaand schema (x € 1).

Gemeente	Gemiddelde	tarief	OZB	Riool	Afval	Totaal	Rangnr.
	WOZ-waarde	OZB	eigenaar	eig/gebr	heffing		meerp.huish.
Sliedrecht	187.000	0,0979	183	228	195	606	24
Papendrecht	204.000	0,1261	256	136	249	641	41
Dordrecht	170.000	0,1222	208	180	276	664	70
Alblasserdam	204.000	0,1258	257	173	339	769	247
Hardinxveld-G'dam	232.000	0,1316	305	227	254	782	266
Hendrik-Ido-Ambacht	232.000	0,1292	300	177	321	798	290
Zw ijndrecht*	181.000	0,1279	232	283	346	839	329
Landelijk gemiddelde	244.000	0,1180	274	194	253	721	

De indicatie in de laatste kolom betekent hoe lager het rangnummer hoe lager de w oonlasten.

* Voor Zw ijndrecht is het totaalbedrag verlaagd met € 22 w egens een tegemoetkoming in de w oonlasten.

Overige lokale heffingen

Precariobelasting

Precariobelasting wordt geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Het is een zuivere belasting, ofwel een ongebonden heffing. Door de controle gaat van deze belasting ook een regulerende werking op het gebruik van de openbare ruimte uit. Papendrecht heft met ingang van 2018 deze belasting van losse voorwerpen, zoals terrassen, standplaatsen, etc. Het is een zuivere belasting. De opbrengst is sterk afhankelijk van wisselende activiteiten in de openbare buitenruimte.

Wel heft de gemeente Papendrecht sinds 2016 precariobelasting over kabels en leidingen van nutsbedrijven in gemeentegrond. Voorheen was dit niet mogelijk omdat dit was geregeld middels concessieovereenkomsten. Met ingang van 2022 vervalt de mogelijkheid om precariobelasting van nutswerken te heffen.

BIZ (Bedrijven InvesteringsZone bijdrage)

Op grond van een experimentenwet hadden gemeenten tot 1 januari 2012 een instrument om tegemoet te komen aan wensen van ondernemers in een bepaald gebied/zone (BI-zone). Ondernemers konden de gemeente verzoeken een belasting in te voeren ter dekking van de kosten die zijn verbonden aan activiteiten welke zijn gericht op het bevorderen van leefbaarheid, veiligheid, ruimtelijke kwaliteit of een ander mede publiek belang in de openbare ruimte van de betreffende zone. Deze belasting wordt ook wel BIZ, BIZ-bijdrage of BIZ-heffing genoemd. De geheven belasting wordt middels een subsidie uitgekeerd aan een daartoe opgerichte BIZ-stichting. Eind 2014 is een wet aangenomen die de experimentenwet heeft omgezet in definitieve wetgeving. Deze maakt het mogelijk om nieuwe bedrijveninvesteringszones op te richten.

Papendrecht heeft met ingang van 2018 een BIZ-heffing Centrum Papendrecht ingevoerd. De heffing en tariefstelling zijn vastgesteld voor een periode van vijf jaar. Eigenaren en gebruikers van het gebied betalen mee aan de uitvoering van het BIZ-plan. De belastinginkomsten, eventueel minus de perceptiekosten, dienen overgedragen te worden aan de met de BIZstichting gesloten uitvoeringsovereenkomst.

Op dinsdag 23 januari 2018 werd er ingestemd met het Businessplan BIZ Centrum Papendrecht. Met de instelling van de BIZ kunnen in het centrum gezamenlijke projecten bekostigd worden om het centrum te verbeteren en toekomstbestendig te maken, zoals het gratis parkeren de eerste twee uur in de parkeergarages Meent en Overtoom, het verfraaien van het straatbeeld en promotionele activiteiten.

Met dagtekening 15-12-2018 zijn aanslagen opgelegd aan eigenaren en gebruikers van bedrijven en eigenaren en gebruikers van winkels.

De Verordening bedrijveninvesteringszone eigenaren en gebruikers Centrum Papendrecht 2018-2022 kent vier verschillende heffingsmaatstaven en tarieven waardoor deze bewerkelijk is en meer vatbaar

voor bezwaar.

Door GBD is aan gegeven dat opbrengstraming door gemeente niet kan worden gerealiseerd vanwege de heffingsmaatstaven, tarieven en vrijstellingen niet kan worden gerealiseerd.

Lijkbezorgingsrechten

Berekening kostendekkendheid 2019	lijkbzorgingsrechten		%
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	€	295	
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen -/-	€	-	
Netto kosten taakveld		€	295
Overige toe te rekenen kosten:	€	-	
Overhead incl. (omslag)rente	€	151	
BTW +			
Totale overige kosten		€	151
Totale kosten (a)		€	446
Opbrengst heffingen (b)	€	400	100%
Dekking (b/a*100)			90%

Overige leges

Berekening kostendekkendheid 2019	overige leges		%
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	€	758	
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen -/-	€	-	
Netto kosten taakveld		€	758
Overige toe te rekenen kosten:	€	-	
Overhead incl. (omslag)rente	€	600	
BTW +			
Totale overige kosten		€	600
Totale kosten (a)		€	1.358
Opbrengst heffingen (b)	€	753	100%
Dekking (b/a*100)			55%

Marktgeden (uit overige leges gelicht)

Berekening kostendekkendheid 2019	marktgeden		%
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	€	11,1	
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen -/-	€	-	
Netto kosten taakveld		€	11,1
Overige toe te rekenen kosten:	€	7,3	
Overhead incl. (omslag)rente	€	-	
BTW +			
Totale overige kosten		€	7,3
Totale kosten (a)		€	18,4
Opbrengst heffingen (b)	€	45,5	100%
Dekking (b/a*100)			247%

Omgevingsvergunningen

Berekening kostendekkendheid 2019	bouwleges		%
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	€	487	
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen -/-	€	-	
Netto kosten taakveld		€	487
Overige toe te rekenen kosten:	€	-	
Overhead incl. (omslag)rente	€	315	
BTW +			
Totale overige kosten		€	315
Totale kosten (a)		€	802
Opbrengst heffingen (b)	€	755	100%
Dekking (b/a*100)			94%

Kwijtscheldingen

Als een belastingplichtige wegens financiële omstandigheden niet in staat is een belastingaanslag geheel of gedeeltelijk te betalen, kan gehele of gedeeltelijke kwijtschelding worden verleend. De regels voor het toekennen worden bepaald door de rijksoverheid. Deze regels komen erop neer dat kwijtschelding mag worden verleend aan belastingplichtigen die een inkomen hebben dat niet hoger is dan 90% van de bijstandsnorm. Gemeenten mogen hier in die zin van afwijken, dat deze inkomensgrens wordt verruimd naar 100% van de bijstandsnorm. Onze gemeente hanteert de 100%-norm, wat betekent dat inwoners met een inkomen op bijstandsniveau in beginsel voor kwijtschelding in aanmerking komen. Wel vindt een vermogenstoets plaats.

Een groot deel van de kwijtscheldingen is geautomatiseerd getoetst. Het doel hiervan is om zo de administratieve lasten voor de burger te verminderen.

	Raming (x € 1.000)	Werkelijk (x € 1.000)
Afvalstoffenheffing	170	178
Totaal	170	178

5. Grondbeleid

Algemeen

Het grondbeleid van de gemeente Papendrecht is ondersteunend aan het ruimtelijk beleid zoals dat onder andere in de Structuurvisie, de Dijkvisie, de Visie op het Groen-Blauwe Netwerk en diverse andere regionale en lokale sectorale visies wordt benoemd. Formeel kent Papendrecht een actief grondbeleid om de doelstellingen uit deze visies te realiseren. In de praktijk is sturing via grond in Papendrecht beperkt. Vrijwel de gehele gemeente is volgebouwd en er is nog slechts één, relatief kleine, uitleglocatie in ontwikkeling. De gemeente heeft, in vergelijking met andere gemeenten, relatief weinig grond in eigendom en er wordt vrijwel niet actief aangekocht. Een randvoorwaarde bij het grondbeleid is namelijk dat er geen onaanvaardbaar maatschappelijk en/of economisch risico gelopen wordt. Het voornemen was om het Grondbeleid in 2018 te actualiseren, besluitvorming zal plaatsvinden in 2019.

Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen gaat het niet meer om grote uitleggebieden maar om herontwikkeling binnen bestaand stedelijk gebied. Dat betekent automatisch dat er veel meer belanghebbenden zijn met ook nog eens een grotere diversiteit aan belangen. Ontwikkelingen zijn daardoor complexer, vragen meer (ambtelijke) inzet en de uitkomsten zijn minder zeker. Steeds vaker wordt gebruik gemaakt van 'anterieure overeenkomsten' waarmee op voorhand kosten verhaald kunnen worden op particuliere initiatiefnemers.

De woningmarkt presteerde in 2018 sterk en er is veel belangstelling voor nieuwbouw. De projecten Land van Matena en Tiendzone zijn op de markt gekomen en de koopprijsontwikkeling op de woningmarkt aanhoudt zullen deze projecten binnen afzienbare tijd afnemers hebben gevonden. Qua planning is er veel vertraging ontstaan door de problematiek rond de aanwezigheid van de stof PFOA in de bodem.

Door de beperkte ruimte en mogelijkheden zien we dat in 2018 het aantal nieuwe initiatieven vanuit de markt stagneert. Zelf tracht de gemeente projecten uit te lokken door voor sommige locaties schetsen op te stellen voor mogelijke ontwikkelingen. Vaak gaat het om locaties waar de gemeente zelf grond of verouderd vastgoed in eigendom heeft maar waar alleen in samenwerking met naastliggende eigenaren resultaat geboekt kan worden. Maar net zo goed gaat het ook om locaties waar de gemeente geen grond in eigendom heeft. Desondanks blijkt dat het aantal private initiatieven achter is gebleven met de geprognosticeerde behoefte aan woningen.

De beperkte hoeveelheid grond in eigendom maakt dat de financiële risico's overzichtelijk zijn. In 2018 zijn de risico's afgenomen omdat er meer zekerheid is ontstaan over de realisatie van de projecten. De financiële risico's in grondexploitaties manifesteren zich voor de gemeente nog vooral bij het complex Centrum en het complex Land van Matena. Deze risico's kunnen opgevangen worden binnen de hiervoor aangelegde financiële reserves (Risicoreserve grondexploitaties en Reserve stedelijke vernieuwing). Het complex Centrum zal een langere doorlooptijd hebben, vooralsnog is rekening gehouden met een jaar. De financiële consequenties zijn doorgerekend in de betreffende grexen.

Werkwijze

De gemeente heeft, om de ontwikkelingen in het centrum mogelijk te maken, in het verleden een aantal panden aangekocht waardoor bouwgrond ter beschikking kwam. Nu de Centrumplannen vrijwel gereed zijn, hebben deze panden geen functie meer in de grondexploitatie. In 2018 zijn er diverse panden verkocht en zijn voorbereidingen getroffen om andere locaties te ontwikkelen of te verkopen.

Meerjarenperspectief Grondexploitaties

De exploitatieberekeningen worden jaarlijks herzien. Enerzijds wordt teruggeblikt op de daadwerkelijke inkomsten en uitgaven ten opzichte van de ramingen, anderzijds wordt vooruitgekeken. Door middel van taxaties worden de ingeschatte opbrengsten opnieuw gewaardeerd en de ramingen voor de nog uit te voeren werkzaamheden worden geactualiseerd. Ook wordt gekeken naar de fasering en de looptijd van het project en worden de parameters voor rente en inflatie opnieuw beoordeeld. Voor de berekening van de financieringslasten werd in 2018 uitgegaan van een rentepercentage van 1,90 bij een positieve boekwaarde (uitgaven groter dan de inkomsten) en negatieve boekwaarde (inkomsten groter dan uitgaven). Voor de doorkijk worden de percentages gehanteerd conform de richtlijnen van het BBV. Bij de jaarrekening is het percentage uitgekomen op

1,30. Dit houdt in dat voor het meerjarenperspectief het rente percentage van 1,30 gehanteerd zal worden.

Eind 2018 waren 3 complexen actief:

- Sportcentrum (afronding in 2019)
- Centrum (duurt nog twee jaar)
- Land van Matena

Na het wegvallen van het complex centrum (met een negatieve boekwaarde) slaat de grondexploitatie om naar winstgevendheid. Dit zal op termijn leiden tot winstbelasting. In het begrotingsperspectief is deze buiten beschouwing gelaten.

Niet in exploitatie genomen gronden

Strategische grondaankopen zijn opgenomen bij de materiële vaste activa.

In exploitatie genomen gronden

Jaarlijks worden de exploitatieberekeningen van complexen geactualiseerd. Voor complexen waar een tekort wordt verwacht, wordt een voorziening gevormd. In de onderstaande tabel is een prognose van het totaal in exploitatie genomen gronden opgenomen. Het totaal verwachte resultaat bedraagt, conform verwachting, afgerond € 23,2 miljoen negatief.

Verloop van het totaal van in exploitatie genomen gronden

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2019 (1)	Totaal verwachte uitgaven (2)	Totaal verwachte inkomsten (3)	Verwacht resultaat (1+2+3)	Toelichting
in exploitatie genomen gronden	35.671.901	11.380.361	23.852.658	23.199.604	Nadelig

Winstneming

Op de complexen Sportcentrum en Land van Matena is op basis van het BBV winst genomen. In totaal betreft het een bedrag van ca € 0.873 miljoen. Op het complex Land van Matena is € 906.000 winst genomen en omdat in het verleden tussentijds te veel winst is genomen is er bij het complex Sportcentrum sprake van een negatieve winst van € 33.000

Risicobepaling en -reserve grondexploitaties

In lijn met de nota grondbeleid worden risico's in de grondexploitatie per complex geïnventariseerd. Van deze risico's wordt een inschatting gemaakt hoe groot de kans is dat een bepaald risico zich voordoet. Uitgangspunt bij het bijstellen van de exploitatieberekening is dat risico's waarvan de kans dat het zich voordoet groter dan of gelijk is aan 50% volledig worden verwerkt in de exploitatieopzet van het betreffende complex.

Risico's worden situationeel beoordeeld en afhankelijk van het ingeschatte risico voorzien van een wegingsfactor. Voor deze wegingsfactor wordt 10%, 20%, 30% en 40% gehanteerd. Het totaal gewogen risico (risicobedrag x kans) is berekend op € 2,1 miljoen. Indien de risico's daadwerkelijk optreden is de Risicoreserve Grondexploitaties beschikbaar en voldoende om deze op te vangen. Het tekort in de grondexploitatie Centrum is toegenomen vanwege een langere doorlooptijd. De verliesvoorziening moet conform de regels van het BBV op peil gebracht worden. Een extra storting van € 908.500 is daarom nodig. Na verrekening van de mutaties kan een bedrag van € 374.000 vrijvallen uit de risico reserve. (zie onderstaand schema)

verloop risicoreserve grondexploitatie	
Stand reserve per 01-01-2018	€ 2.510.000,00
toevoeging winst complex Land van Matena	€ 906.000,00
toevoeging winst complex Sportcentrum	€ -33.000,00
onttrekking ten gunste van verliesvoorziening	€ -909.000,00
benodigd risico uit mpg 19	€ -2.100.000,00
vrijval uit reserve	€ 374.000,00

Meerjarenbegroting 2019- 2022

De budgetten van de grondexploitatie zijn onderdeel van de gemeentebegroting. In de onderstaande tabel is een specificatie per kostensoort opgenomen van de verwachte uitgaven en inkomsten.

Kostensoort	exploitatie - opzet 1-1-2019	boekwaarde 31-12-2018	begroot 2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022
Rentekosten	15.531.310	14.404.160	463.735	431.145	291.613	-59.343
Plankosten en VTU	13.525.298	12.942.402	358.860	127.940	72.496	23.600
Verwervingen	29.041.085	29.041.085	0	0	0	0
Sloop	1.003.476	1.003.476	0	0	0	0
Milieukosten	2.329.442	2.237.134	92.308	0	0	0
Bouw- en woonrijpmaken	30.826.188	21.987.158	3.238.124	2.575.719	1.625.718	1.399.470
Tijdelijk beheer	439.254	309.254	35.000	35.000	35.000	25.000
Overige	215.709	74.909	38.400	89.600	12.800	0
Winstneming	2.672.000	2.672.000	0	0	0	0
kostenstijging	468.177	0	56.023	128.221	133.912	150.020
Totaal uitgaven	96.051.938	84.671.577	4.282.450	3.387.625	2.171.538	1.538.748
Woningbouw	38.500.040	16.536.987	7.016.559	12.259.580	2.686.914	0
Bedrijventerrein	1.828.876	1.401.119	0	427.757	0	0
Kantoren	1.964.690	1.964.690	0	0	0	0
Winkels en horeca	4.785.578	3.855.578	0	930.000	0	0
Voorzieningen	9.458.959	9.686.637	-227.678	0	0	0
Bijdragen	14.866.737	14.866.737	0	0	0	0
Rente en exploitatiebatens	687.928	687.928	0	0	0	0
Opbrengstenstijging	759.525	0	84.900	503.531	171.094	0
Totaal inkomsten	72.852.335	48.999.677	6.873.781	14.120.868	2.858.008	0
Totaal Saldo	23.199.603	35.671.900	-2.591.332	-10.733.243	-686.470	1.538.748

6. Verbonden Partijen

Inleiding

De uitvoering van een aantal gemeentelijke taken is overgedragen aan verbonden partijen. De gemeente ervaart een duidelijke meerwaarde van samenwerking met deze partijen. Met behoud van eigen karakter en identiteit zal continuering van regionale samenwerking plaatsvinden. Hoewel de gemeente de taken niet meer zelf uitvoert, blijft zij hiervoor wel verantwoordelijk.

Uitgangspunt is dat verbonden partijen een bijdrage leveren aan het gemeentelijk beleid. Waar verbonden partijen betrokken zijn bij de uitvoering van de speerpunten uit het collegeakkoord wordt hier extra op toegezien. Uiteraard wordt hierbij wel gekeken naar de mate van invloed. Waar de gemeente relatief weinig invloed heeft wordt minder gestuurd. Hierdoor kan de (ambtelijke) capaciteit gericht worden ingezet op verbonden partijen waar invloed groter is.

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Het financiële belang bestaat uit de middelen die aan de verbonden partij beschikbaar zijn gesteld en die niet verhaalbaar zijn bij een faillissement van de verbonden partij, dan wel uit een bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Het bestuurlijk belang verwijst naar hetzij de zeggenschap uit hoofde van vertegenwoordiging in bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht. Hieronder wordt een opsomming gegeven van dergelijke samenwerkingsverbanden:

Gemeenschappelijke regelingen

- 1 GR Drechtsteden
- 2 GR Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid
- 3 GR Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
- 4 GR Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid
- 5 GR Sociale Werkvoorziening Drechtwerk
- 6 GR Bureau Openbare Verlichting Lek-Merwede (OVL)
- 7 GR Gewudo

Vennootschappen en Coöperaties

- 8 Eneco groep NV
- 9 Stedin groep NV
- 10 Bank Nederlandse Gemeenten NV
- 11 Oasen NV
- 12 Regionale Ontwikkelmaatschappij Drechtsteden
- 13 Gemeente Papendrecht Slobbengors Beheer BV
- 14 Recreatie en Cultuur holding BV

Deze paragraaf geeft inzicht in de betrokkenheid van de gemeente Papendrecht bij door verbonden partijen uit te voeren taken en processen. Vanwege de vaak aanmerkelijke bestuurlijke en financiële belangen blijft inzicht in en effectieve sturing op deze verbonden partijen gewenst. Voor de beleidsmatige ontwikkelingen wordt verwezen naar de betreffende programma's.

Zoals gebruikelijk wordt per verbonden partij volgens de stoplichtenmethode in beeld gebracht welke risico's de gemeente loopt in haar financiële, informatieverstrekken en bestuurlijke relatie met de verbonden partij. Ook algemene omstandigheden, bijvoorbeeld 'jonge' regeling, worden meegewogen. Indien er geen opmerking over het risico is, is het stoplicht groen. Kunnen enkele opmerkingen gemaakt worden, kleurt het stoplicht oranje. Mocht de relatie met de verbonden partij risicovol zijn dan is het stoplicht rood. De werking van de nota verbonden partijen (gemeenteraad - december 2017)

vindt vanaf het dienstjaar 2019 toepassing. De risico's van de verbonden partijen zijn nader toegelicht in de paragraaf Weerstandsvermogen.

Overzicht verbonden partijen

Hieronder is een overzicht opgenomen van de bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen 2018, In de tabel wordt ook inzicht verschaft in de overige verbonden partijen.

	Relatie met programma	Vertegenwoordiging	Begroting 2018 (prim)	Rekening 2018*	Kleur Stoplicht
Gemeenschappelijke regelingen			* € 1.000	* € 1.000	
1 Drechtsteden	0,2,3,6,7,8	DB/AB	22.410	23.826	Rood
2 Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid	4,6,7	AB	6.945	8.014	Rood
3 Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid	7	AB	475	474	Groen
4 Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid	1	AB	1.592	1.592	Oranje
5 Sociale werkvoorziening Drechtwerk	6	AB	450	355	Rood
6 Bureau Openbare Verlichting Lek-Merwede BV (OVL)	2	DB/AB	47	47	Groen
7 Gevudo - garantstellingsprovisie HVC (baat)	0	AB	-80	-85	Groen
			Geinvest. vermogen	Dividend 2018	Kleur Stoplicht
Vennootschappen en Coöperaties			* € 1.000	* € 1.000	
8 Eneco	0	AVA	1	420	Groen
9 Stedin	0	AVA	983	190	Groen
10 Bank Nederlandse Gemeenten	0	AVA	15	16	Groen
11 Oasen	0	AVA	13	-	Groen
12 ROM-D Holding	0,8	AVA	150	-	Groen
ROM-D CV Kil III	0,8	AVA	194	-	Groen
13 Gemeente Papendrecht Slobbengors Beheer B.V.	0,3	AVA	18	-	Groen
14 Recreatie en Cultuur holding	5	AVA	450	-	Oranje

* op basis van de laatste bestuursrapportages

Gezien de omvang en de diversiteit van de verschillende onderdelen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden (GRD) is een nadere detaillering van de bijdrage per dienst weergegeven.

Dienst	Rekening Papendrecht*	Totale bijdrage GRD
2018	* € 1.000	* € 1.000
Bureau Drechtsteden	890	8.033
Regiogriffie	40	360
Sociale Dienst Drechtsteden	19.074	236.338
Servicecentrum Drechtsteden	3.270	30.499
Gemeentebelastingen Drechtsteden	447	5.672
Onderzoekcentrum Drechtsteden	105	939
Totaal	23.826	281.841

* op basis van de 2e bestuursrapportage 2018 GRD

1. GR Drechtsteden

1.	Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden
----	--

1.	Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden			
Vestigingsplaats	Dordrecht/Sliedrecht			
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling			
Onderdelen	<ul style="list-style-type: none"> • Bureau Drechtsteden, Griffie, Servicecentrum Drechtsteden (SCD)/ Ingenieursbureau Drechtsteden (IBD) en Sociale Dienst Drechtsteden (SDD): Dordrecht; • Gemeentelijke Belastingdienst Drechtsteden (GBD), Onderzoekscentrum Drechtsteden (OCD): Sliedrecht. 			
Doel	<ol style="list-style-type: none"> 1. Drechtsteden heeft tot doel, binnen de kaders als genoemd in en voortvloeiend uit deze regeling, draagvlak te creëren voor een evenwichtige ontwikkeling van het gebied. 2. Ter verwezenlijking van de in het vorige lid genoemde doelstelling behartigt Drechtsteden, met inachtneming van de autonomie van de deelnemende gemeenten, de gemeenschappelijke regionale belangen op de volgende terreinen: <ol style="list-style-type: none"> a. Economie en bereikbaarheid (economie, grondzaken, bereikbaarheid, recreatie en toerisme) b. Fysiek (volkshuisvesting, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en ruimtelijk beheer, milieu, water, groen, publieke infrastructuur, beheer basisregistraties en verkeersveiligheid) c. Sociaal (sociale zekerheid en -ontwikkeling, sociale werkvoorziening, kennisinfrastructuur, sport en cultuur) d. Bestuurlijke ontwikkeling en grotestedenbeleid e. Staf- en ondersteunende diensten en de bedrijfsvoering f. Sociaal-geografisch onderzoek g. De uitvoering van de belastingheffing en -invordering. 3. Naast de in het tweede lid genoemde belangen heeft Drechtsteden als doelstelling zorg te dragen voor: <ol style="list-style-type: none"> a. de efficiënte en effectieve heffing en invordering van belastingen, voor de heffing en invordering waarvan de gemeenteraden van de gemeenten belastingverordeningen en kwijtscheldingsregels hebben vastgesteld, elk voor zover het hun gebied betreft b. de uitvoering van de WOZ waaronder tevens wordt begrepen de administratie van vastgoedgegevens en het verstrekken van vastgoedgegevens aan de deelnemers en derden, elk voor zover het hun gebied betreft 			
Openbaar belang	<p>Het in algemene zin behartigen van regionale belangen op het terrein van:</p> <p>economie en bereikbaarheid (economie, grondzaken, bereikbaarheid, recreatie en toerisme), fysiek (volkshuisvesting, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en ruimtelijk beheer, milieu, water, groen en publieke infrastructuur), sociaal (sociale zekerheid en -ontwikkeling, sociale werkvoorziening, kennisinfrastructuur, sport en cultuur), bestuurlijke ontwikkeling en grotestedenbeleid, staf- en ondersteunende diensten en de bedrijfsvoering, sociaal-geografisch onderzoek, uitvoering van de belastingheffing en -invordering.</p>			
Financieel belang	De gemeente betaalt jaarlijks afhankelijk van het onderdeel en de activiteit een bijdrage. Verwezen wordt naar de in de inleiding opgenomen bijdragen gemeenschappelijke regelingen en de onderverdeling binnen de GRD.			
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging door wethouder P.L. Paans in het Drechtstedenbestuur. Daarnaast heeft elke fractie van de gemeenteraad een lid, die namens de gemeente zitting heeft in de Drechtstraad.			
Deelnemende partijen	Alblasserdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papenrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht.			
Kerncijfers				
	Jaarresultaat 2018	-/- € 1.114.000		

1.	Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden			
		31-12-2018	31-12-2017	
	Eigen vermogen	-/- € 758.000	€ 4.207.000	
	Vreemd vermogen	€ 54.690.000	€ 57.693.000	
Relatie met programma	<ul style="list-style-type: none"> 0. Bestuur en ondersteuning 2. Verkeer, vervoer en waterstaat 3. Economie 6. Sociaal domein 7. Volksgezondheid en milieu 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing 			
Achtergrondinformatie	<p>Met de Groeiagenda is voor de regio een sterke ambitie neergelegd. Het is een visie met een doorkijk naar 2030, waarmee met elkaar een beweging op gang is gebracht die meer dan voorheen gericht is op concrete uitvoering en tastbare resultaten. De Drechttraad heeft in september 2018 de Groeiagenda vastgesteld.</p> <p>In 2018 heeft de Voorbereidingscommissie "Toekomst regionale samenwerking Drechtsteden" naar aanleiding van het rapport "Verstandig versterken" gesproken over de toekomst van de regionale samenwerking binnen de Drechtsteden. Ultimo 2018 is hierop is aan de colleges van B&W, namens de leden van de Voorbereidingscommissie, gevraagd een zienswijze te geven op de concept eindnotitie.</p> <p>De primaire begroting 2020 van de GRD laat vanaf 2020 een verslechterd financieel beeld zien en betreft voornamelijk Wmo-voorzieningen (Sociale Dienst Drechtsteden).</p>			
Kleur stoplicht	Rood			
Website	www.drechtsteden.nl (vergaderstukken van de Drechttraad zijn op de site raadpleegbaar).			

2. GR Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid

2.	Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid			
Vestigingsplaats	Dordrecht			
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling			
Onderdelen	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zuid-Holland Zuid (GGD), Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten (BLVS), Serviceorganisatie Jeugd, Regionale Ambulancevoorziening.			

2.	Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid												
Doel	<p>Het samenwerkingsverband heeft tot taak, vanuit het beginsel van verlengd lokaal bestuur, en met inachtneming van hetgeen in deze regeling is bepaald, een bijdrage te leveren aan het behartigen van gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten, teneinde een evenwichtige en voorspoedige ontwikkeling in het gebied te bevorderen.</p> <p>De behartiging van belangen geschiedt door het bepalen van de hoofdlijnen van gewenste ontwikkelingen door middel van sturing, ordening, integratie en in voorkomende gevallen uitvoering ter zake van de taakvelden publieke gezondheid, onderwijs en jeugd.</p>												
Openbaar belang	Het in algemene zin behartigen van belangen op het terrein van volksgezondheid, jeugd, onderwijs en welzijn.												
Financieel belang	Voor de bijdrage in de gemeenschappelijke regeling wordt verwezen naar het overzicht in de inleiding: Bijdragen gemeenschappelijke regelingen.												
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het algemeen bestuur door wethouder P.L. Paans.												
Deelnemende partijen	<p>Alblasserdam, Binnenmaas*, Cromstrijen*, Dordrecht, Giessenlanden***, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Korendijk*, Leerdam**, Molenwaard***, Oud-Beijerland*, Papendrecht, Sliedrecht, Strijen*, Zederik** en Zwijndrecht.</p> <p>* met ingang van 2019 gefuseerd tot gemeente Hoeksche Waard</p> <p>** met ingang van 2019 uitgetreden gemeenten Leerdam en Zederik</p> <p>*** met ingang van 2019 gefuseerd tot gemeente Molenlanden</p>												
Kerncijfers	<table border="1"> <tr> <td>Jaarresultaat 2018</td> <td>€ 1.336.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>31-12-2018</td> <td>31-12-2017</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 4.194.000</td> <td>€ 3.298.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 57.426.000</td> <td>€ 83.841.000</td> </tr> </table>	Jaarresultaat 2018	€ 1.336.000			31-12-2018	31-12-2017	Eigen vermogen	€ 4.194.000	€ 3.298.000	Vreemd vermogen	€ 57.426.000	€ 83.841.000
Jaarresultaat 2018	€ 1.336.000												
	31-12-2018	31-12-2017											
Eigen vermogen	€ 4.194.000	€ 3.298.000											
Vreemd vermogen	€ 57.426.000	€ 83.841.000											
Relatie met programma	<p>4. Onderwijs</p> <p>6. Sociaal domein</p> <p>7. Volksgezondheid en milieu</p>												
Achtergrondinformatie	<p>Het vaststellen van de bijdrageverordening van de deelnemerbijdragen voor het takenpakket van het onderdeel Dienst Gezondheid & Jeugd is gekoppeld aan het vaststellen van de begroting. In 2018 is door het algemeen bestuur een bijdrageverordening opgesteld, die in 2019 voor zienswijze aan de deelnemende gemeenten wordt aangeboden.</p> <p>De prognose bij de 2^e bestuursrapportage 2018 van de Serviceorganisatie Jeugd is met € 1,5 miljoen verslechterd ten opzichte van de prognose en begrotingwijziging zoals opgenomen in de 1^e bestuursrapportage 2018. Deze kan voornamelijk worden toegerekend aan gestegen kosten regionale zorgmarkt en vervoerskosten.</p> <p>De regionale zorgvraag is het afgelopen jaar gegroeid. Er zijn nog geen landelijke cijfers over 2018 beschikbaar. Het is onzeker of de vraag in 2019 verder zal toenemen. De ontwikkeling van de regionale zorgmarkt en de onvoorspelbaarheid van de regionaal en landelijk gegroeide vraag maken het moeilijk een voorspelling te doen van de verwachte jeugdhulpvraag in 2019 en daarna.</p> <p>Ten aanzien van de RAV (Regionale Ambulancevoorziening) is coöperatieve samenwerking gevonden met het Traumacentrum van het Erasmus medisch Centrum (EMC) en het Albert Schweitzerziekenhuis (ASZ) om de uitdagingen van de komende jaren binnen de witte kolom van de regio het hoofd te kunnen bieden.</p> <p>In 2018 heeft positionering van Veilig Thuis binnen de GR plaatsgevonden.</p>												

2.	Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid
Kleur stoplicht	Rood
Website	www.dienstgezondheidjeugd.nl

3. GR Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

3.	Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid												
Vestigingsplaats	Dordrecht												
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling												
Doel	De regeling wordt getroffen ter ondersteuning van de deelnemers bij de uitvoering van hun taken op het gebied van het omgevingsrecht in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder, alsmede de taken op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.												
Openbaar belang	Veiligheid, gezondheid, duurzaamheid en leefbaarheid.												
Financieel belang	Voor de bijdrage in de gemeenschappelijke regeling wordt verwezen naar het overzicht in de inleiding: Bijdragen gemeenschappelijke regelingen.												
Bestuurlijk belang	Gemeente wordt in het algemeen bestuur door wethouder A.M.J.M. Janssen vertegenwoordigd.												
Deelnemende partijen	<p>Ablasserdam, Binnenmaas*, Cromstrijen*, Dordrecht, Giessenlanden***, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Korendijk*, Leerdam**, Molenwaard***, Oud-Beijerland*, Papendrecht, Sliedrecht, Strijen*, Zederik**, Zwijndrecht en de provincie Zuid-Holland.</p> <p>* met ingang van 2019 gefuseerd tot gemeente Hoeksche Waard ** met ingang van 2019 uitgetreden gemeenten Leerdam en Zederik *** met ingang van 2019 gefuseerd tot gemeente Molenlanden</p>												
Kerncijfers	<table border="1"> <tr> <td>Jaarresultaat 2018</td> <td>€ 100.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>31-12-2018</td> <td>31-12-2017</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 1.735.000</td> <td>€ 2.873.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 6.694.000</td> <td>€ 9.908.000</td> </tr> </table>	Jaarresultaat 2018	€ 100.000			31-12-2018	31-12-2017	Eigen vermogen	€ 1.735.000	€ 2.873.000	Vreemd vermogen	€ 6.694.000	€ 9.908.000
Jaarresultaat 2018	€ 100.000												
	31-12-2018	31-12-2017											
Eigen vermogen	€ 1.735.000	€ 2.873.000											
Vreemd vermogen	€ 6.694.000	€ 9.908.000											

3.	Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
Relatie met programma	7. Volksgezondheid en milieu
Achtergrondinformatie	-
Kleur stoplicht	Groen
Website	www.ozhz.nl

4. GR Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

4.	Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid
Vestigingsplaats	Dordrecht
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Onderdelen	<ul style="list-style-type: none"> • Regionale Brandweer Zuid-Holland Zuid: Dordrecht. • Geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR).
Doel	Het openbaar lichaam heeft tot doel de brandweertzorg, de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen met behoud van lokale verankering bestuurlijk en operationeel op regionaal niveau te integreren, teneinde een doelmatige en slagvaardige hulpverlening te verzekeren, mede op basis van een gecoördineerde voorbereiding.
Openbaar belang	Het in algemene zin behartigen van belangen op het terrein van: regionale brandweer, centrale post ambulancevervoer, geneeskundige hulpverlening, openbare orde en veiligheid.
Financieel belang gemeente	De gemeente betaalt jaarlijks afhankelijk van onderdeel en activiteit een bijdrage. Voor de bijdrage in de gemeenschappelijke regeling wordt verwezen naar het overzicht in de inleiding: Bijdragen gemeenschappelijke regelingen.
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. Burgemeester A.J. Moerkerke vertegenwoordigt de gemeente in het algemeen bestuur.
Deelnemende partijen	<p>Alblasserdam, Binnenmaas*, Cromstrijen*, Dordrecht, Giessenlanden***, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Korendijk*, Leerdam**, Molenwaard***, Oud-Beijerland*, Papendrecht, Sliedrecht, Strijen*, Zederik** en Zwijndrecht.</p> <p>Kerncijfers</p> <p>* met ingang van 2019 gefuseerd tot gemeente Hoeksche Waard</p> <p>** met ingang van 2019 uitgetreden gemeenten Leerdam en Zederik</p>

4.	Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid														
	*** met ingang van 2019 gefuseerd tot gemeente Molenlanden														
Kerncijfers	<table border="1"> <tr> <td>Jaarresultaat 2018</td> <td>€ 4.398.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>31-12-2018</td> <td>31-12-2017</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 8.364.000</td> <td>€ 7.284.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 60.629.000</td> <td>€ 63.876.000</td> </tr> </table>	Jaarresultaat 2018	€ 4.398.000			31-12-2018	31-12-2017	Eigen vermogen	€ 8.364.000	€ 7.284.000	Vreemd vermogen	€ 60.629.000	€ 63.876.000		
Jaarresultaat 2018	€ 4.398.000														
	31-12-2018	31-12-2017													
Eigen vermogen	€ 8.364.000	€ 7.284.000													
Vreemd vermogen	€ 60.629.000	€ 63.876.000													
Relatie met programma	1. Veiligheid														
Achtergrondinformatie	In 2018 zijn stappen gezet op het vlak van doorontwikkeling van de organisatie. Zo is de herstructurering van de organisatie doorgevoerd, vindt uitrol van het nieuwe dekkingsplan plaats, is gestart met omscholen van personeel ten behoeve van de komst van de nieuwe Omgevingswet en is de transitie naar een informatie-gerichte organisatie in gang gezet.														
Kleur stoplicht	Oranje														
Website	www.zhzveilig.nl (vergaderstukken van het algemeen bestuur zijn op de site raadpleegbaar).														

5. GR Drechtwerk

5.	Gemeenschappelijke Regeling Drechtwerk		
Vestigingsplaats	Dordrecht		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doel	Het openbaar lichaam behartigt de belangen van de gemeenten op het terrein van de sociale werkvoorziening en geeft in opdracht van de gemeenten uitvoering aan de in de wet en in deze regeling genoemde taken.		
Openbaar belang	Mogelijk maken dat mensen met een arbeidshandicap kunnen werken naar vermogen.		
Financieel belang	Voor de bijdrage in de gemeenschappelijke regeling wordt verwezen naar het overzicht in de inleiding: Bijdragen gemeenschappelijke regelingen. De algemene bijdrage per gemeente wordt bepaald op basis van het aantal geplaatste werknemers, afkomstig uit de betreffende gemeente, op 1 januari van het boekjaar.		

5.	Gemeenschappelijke Regeling Drechtwerk														
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het algemeen bestuur door wethouder P.L. Paans.														
Deelnemende partijen	Ablasserdam, Dordrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht														
Kerncijfers	<table border="1"> <tr> <td>Jaarresultaat 2018</td> <td>€ 945.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>31-12-2018</td> <td>31-12-2017</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 1.130000</td> <td>€ 1.249.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 30.650.000</td> <td>€ 30.648.000</td> </tr> </table>	Jaarresultaat 2018	€ 945.000			31-12-2018	31-12-2017	Eigen vermogen	€ 1.130000	€ 1.249.000	Vreemd vermogen	€ 30.650.000	€ 30.648.000		
Jaarresultaat 2018	€ 945.000														
	31-12-2018	31-12-2017													
Eigen vermogen	€ 1.130000	€ 1.249.000													
Vreemd vermogen	€ 30.650.000	€ 30.648.000													
Relatie met programma	6. Sociaal domein														
Achtergrondinformatie	De jaarrekening 2018 laat t.o.v. de laatste bestuursrapportage een verdere verlaging van de gemeentelijk bijdragen zien. Het uiteindelijke jaarrekening resultaat (t.o.v. de 2de Burap) geeft een verlaging van de gemeentelijke bijdrage van ruim € 900.000. Belangrijkste oorzaak van deze ontwikkeling is gelegen in de betere resultaten van werkbedrijf Groen B.V. en hogere netto opbrengsten.														
Kleur stoplicht	Rood														
Website	www.drechtwerk.nl														

6. GR Bureau Openbare Verlichting Lek-Merwede

6.	Gemeenschappelijke Regeling Bureau Openbare Verlichting Lek-Merwede		
Vestigingsplaats	Hardinxveld-Giessendam		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doel	Doel is het behartigen van de gemeenschappelijke en afzonderlijke belangen van de gemeenten op het gebied van het beheren en in stand houden van de openbare verlichting van de gemeenten.		
Openbaar belang	Het beheren en in stand houden van de openbare verlichting.		
Financieel belang	Voor de bijdrage in de gemeenschappelijke regeling wordt verwezen naar het overzicht in de inleiding: Bijdragen gemeenschappelijke regelingen. De gemeentelijke bijdrage bestaat uit een bedrag dat wordt berekend op basis van het aantal lichtobjecten, dat zich op het grondgebied van		

6.	Gemeenschappelijke Regeling Bureau Openbare Verlichting Lek-Merwede														
	de gemeente bevindt.														
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het algemeen bestuur en dagelijks bestuur door wethouder C. de Ruiter.														
Deelnemende partijen	Giessenlanden**, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Leerdam*, Molenwaard**, Papendrecht, Krimpenerwaard, Vianen* en Zederik*. * met ingang van 2019 gefuseerd tot gemeente Vijfheerenlanden ** met ingang van 2019 gefuseerd tot gemeente Molenlanden														
Kerncijfers	<table border="1"> <tr> <td>Jaarresultaat 2018</td> <td>€ 32.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>31-12-2018</td> <td>31-12-2017</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 151.000</td> <td>€ 142.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 194.000</td> <td>€ 210.000</td> </tr> </table>	Jaarresultaat 2018	€ 32.000			31-12-2018	31-12-2017	Eigen vermogen	€ 151.000	€ 142.000	Vreemd vermogen	€ 194.000	€ 210.000		
Jaarresultaat 2018	€ 32.000														
	31-12-2018	31-12-2017													
Eigen vermogen	€ 151.000	€ 142.000													
Vreemd vermogen	€ 194.000	€ 210.000													
Relatie met programma	2. Verkeer, vervoer en waterstaat														
Achtergrondinformatie	-														
Kleur stoplicht	Groen														
Website	www.bureau-ovl.nl														

7. GR Vuilverwerking Dordrecht en omstreken (Gevudo)

7.	Gemeenschappelijke Regeling Vuilverwerking Dordrecht en omstreken (Gevudo)		
Vestigingsplaats	Dordrecht		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doel	Gevudo bezit 529 aandelen van de N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland te Alkmaar (HVC) en behartigt en coördineert de belangen van de deelnemende gemeenten richting HVC.		
Openbaar belang	Afvalinzameling, - verwerking en straatreiniging.		

7.	Gemeenschappelijke Regeling Vuilverwerking Dordrecht en omstreken (Gevudo)														
Financieel belang	Gevudo is aandeelhouder in de HVC met 529 aandelen op een totaal van 2.914 (18,15%). Gevudo heeft met ingang van 2015 haar gemeenschappelijke regeling aangepast, zij is nu een 'houdstermaatschappij': zij voert geen operationele taken meer uit.														
Bestuurlijk belang	Gemeente wordt in het algemeen bestuur vertegenwoordigd door wethouder A.M.J.M. Janssen.														
Deelnemende partijen	Ablasserdam, Dordrecht, Giessenlanden**, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Leerdam*, Molenwaard**, Papendrecht, Sliedrecht, Zederik* en Zwijndrecht. * met ingang van 2019 gefuseerd tot gemeente Vijfheerenlanden ** met ingang van 2019 gefuseerd tot gemeente Molenlanden														
Kerncijfers	<table border="1"> <tr> <td>Jaarresultaat 2018</td> <td>€ 0</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>31-12-2018</td> <td>31-12-2017</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 30.000</td> <td>€ 30.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 537.000</td> <td>€ 509.000</td> </tr> </table>			Jaarresultaat 2018	€ 0			31-12-2018	31-12-2017	Eigen vermogen	€ 30.000	€ 30.000	Vreemd vermogen	€ 537.000	€ 509.000
Jaarresultaat 2018	€ 0														
	31-12-2018	31-12-2017													
Eigen vermogen	€ 30.000	€ 30.000													
Vreemd vermogen	€ 537.000	€ 509.000													
Relatie met programma	0. Bestuur en ondersteuning 7. Volksgezondheid en milieu														
Achtergrondinformatie	-														
Kleur stoplicht	Groen														
Website	N.v.t.														

8. Eneco Groep

8.	Eneco Groep		
Vestigingsplaats	Rotterdam		
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap		

8.	Eneco Groep												
Doel	Doel is het op een betrouwbare, veilige en maatschappelijk verantwoorde wijze produceren en leveren van energie, warmte/ koude en gassen en daaraan gerelateerde producten aan particuliere en zakelijke klanten en samenwerking en deelneming in andere rechtspersonen.												
Openbaar belang	Energievoorziening												
Financieel belang	De gemeente is voor 0,68% aandeelhouder. Voor het dividend wordt verwezen naar het overzicht in de inleiding: Bijdragen gemeenschappelijke regelingen.												
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) door wethouder P.L. Paans vertegenwoordigd.												
Deelnemende partijen	http://www.eneco.com/nl/organisatie/aandeelhouders/												
Kerncijfers	<table border="1"> <tr> <td>Jaarresultaat 2018</td> <td>€ 136.000.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>31-12-2018</td> <td>31-12-2017</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 2.936.000.000</td> <td>€ 2.866.000.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 2.807.000.000</td> <td>€ 2.790.000.000</td> </tr> </table>	Jaarresultaat 2018	€ 136.000.000			31-12-2018	31-12-2017	Eigen vermogen	€ 2.936.000.000	€ 2.866.000.000	Vreemd vermogen	€ 2.807.000.000	€ 2.790.000.000
Jaarresultaat 2018	€ 136.000.000												
	31-12-2018	31-12-2017											
Eigen vermogen	€ 2.936.000.000	€ 2.866.000.000											
Vreemd vermogen	€ 2.807.000.000	€ 2.790.000.000											
Relatie met programma	0. Bestuur en ondersteuning												
Achtergrondinformatie	<p>Eneco heeft in 2018 de financiële resultaten verder verbeterd, na een forse groei in 2017. De winst na belastingen is duidelijk hoger uitgekomen op 136 miljoen euro (2017: 127 miljoen), vooral als gevolg van aanpassingen in de vennootschapsbelasting.</p> <p>De Aandeelhouderscommissie (AHC), de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur van Eneco Groep, hebben gezamenlijk besloten om de privatisering van Eneco uit te voeren via een "controlled auction". Naar verwachting zal de verkoop in 2020 worden afgerond.</p>												
Kleur stoplicht	Groen												
Website	www.eneco.com/nl												

9. Stedin Groep

9.	Stedin Groep
-----------	---------------------

9.	Stedin Groep														
Vestigingsplaats	Rotterdam														
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap														
Doel	Stedin Groep zorgt voor een energienet in met name de Randstad aan particuliere en zakelijke klanten.														
Openbaar belang	Energievoorziening														
Financieel belang	De gemeente is voor 0,68% aandeelhouder. Voor het dividend wordt verwezen naar het overzicht in de inleiding: Bijdragen gemeenschappelijke regelingen.														
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) door wethouder P.L. Paans vertegenwoordigd.														
Deelnemende partijen	https://www.stedin.net/over-stedin/over-stedin-groep/aandeelhouders														
Kerncijfers	<table border="1"> <tr> <td>Jaarresultaat 2018</td> <td>€ 118.000.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>31-12-2018</td> <td>31-12-2017</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 2.699.000.000</td> <td>€ 2.582.000.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 4.292.000.000</td> <td>€ 3.969.000.000</td> </tr> </table>	Jaarresultaat 2018	€ 118.000.000			31-12-2018	31-12-2017	Eigen vermogen	€ 2.699.000.000	€ 2.582.000.000	Vreemd vermogen	€ 4.292.000.000	€ 3.969.000.000		
Jaarresultaat 2018	€ 118.000.000														
	31-12-2018	31-12-2017													
Eigen vermogen	€ 2.699.000.000	€ 2.582.000.000													
Vreemd vermogen	€ 4.292.000.000	€ 3.969.000.000													
Relatie met programma	0. Bestuur en ondersteuning														
Achtergrondinformatie	<p>Per 1 februari 2017 is Eneco Groep gesplitst in een energiebedrijf (Eneco Groep) en een netwerkbedrijf (Stedin Groep). In de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON) is aangegeven dat gemeenten hun aandeel niet mogen vervreemden.</p> <p>Stedin Groep heeft 2018 afgesloten met een bedrijfsresultaat van €212 mln (2017: €198 mln). De netto omzet steeg met €116 mln naar €1,27 miljard (2017 €1,15 miljard).</p>														
Kleur stoplicht	Groen														
Website	https://www.stedin.net/														

10. Bank Nederlandse Gemeenten NV

10.	Bank Nederlandse Gemeenten NV
------------	--------------------------------------

10.	Bank Nederlandse Gemeenten NV														
Vestigingsplaats	Den Haag														
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap														
Doelstelling	Kredietverlening aan de publieke sector														
Openbaar belang	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.														
Financieel belang	De gemeente Papendrecht is aandeelhouder van 6.318 aandelen. Het totaal aantal geplaatste aandelen bedraagt 55.690.720 aandelen.														
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AVA) vertegenwoordigd door wethouder P.L. Paans														
Deelnemende partijen	De BNG bank is een structuurvennootschap. Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap.														
Kerncijfers	<table border="1"> <tr> <td>Jaarresultaat 2018</td> <td>€ 337.000.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>31-12-2018</td> <td>31-12-2017</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 4.257.000.000</td> <td>€ 4.220.000.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 133.252.000.000</td> <td>€ 135.805.000.000</td> </tr> </table>			Jaarresultaat 2018	€ 337.000.000			31-12-2018	31-12-2017	Eigen vermogen	€ 4.257.000.000	€ 4.220.000.000	Vreemd vermogen	€ 133.252.000.000	€ 135.805.000.000
Jaarresultaat 2018	€ 337.000.000														
	31-12-2018	31-12-2017													
Eigen vermogen	€ 4.257.000.000	€ 4.220.000.000													
Vreemd vermogen	€ 133.252.000.000	€ 135.805.000.000													
Relatie met programma	0. Bestuur en ondersteuning														
Achtergrondinformatie	-														
Kleur stoplicht	Groen														
Website	www.bng.nl														

11. Oasen NV

11.	Oasen NV														
Vestigingsplaats	Gouda														
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap														
Doel	Leveren van helder en betrouwbaar drinkwater														
Openbaar belang	Drinkwatervoorziening														
Financieel belang	De gemeente Papendrecht is aandeelhouder van 29 van de 748 aandelen (3,9%). De aandelen hebben een nominale waarde van € 455 per aandeel. Er zijn 748 aandelen geplaatst bij de gemeenten in het verzorgingsgebied van Oasen NV. Dit komt ongeveer neer op ongeveer 1 aandeel per 1.000 inwoners. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) bestaat uit vertegenwoordigers van aandeelhoudende gemeenten.														
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt vertegenwoordigd in de aandeelhoudersvergadering door wethouder A.M.J.M. Janssen														
Deelnemende partijen	http://www.oasen.nl/over-oasen/Paginas/aandeelhouders-artikel.aspx														
Kerncijfers	<table border="1"> <tr> <td>Jaarresultaat 2017</td> <td>€ 6.583.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>31-12-2018</td> <td>31-12-2016</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 103.668.000</td> <td>€ 97.085.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 162.538.000</td> <td>€ 152.765.000</td> </tr> </table>	Jaarresultaat 2017	€ 6.583.000			31-12-2018	31-12-2016	Eigen vermogen	€ 103.668.000	€ 97.085.000	Vreemd vermogen	€ 162.538.000	€ 152.765.000		
Jaarresultaat 2017	€ 6.583.000														
	31-12-2018	31-12-2016													
Eigen vermogen	€ 103.668.000	€ 97.085.000													
Vreemd vermogen	€ 162.538.000	€ 152.765.000													
Relatie met programma	0. Bestuur en ondersteuning														
Achtergrondinformatie	-														
Kleur stoplicht	Groen														
Website	www.oasen.nl														

12. Regionale Ontwikkelmaatschappij Drechtsteden

12.	Regionale Ontwikkelmaatschappij Drechtsteden																									
Vestigingsplaats	Dordrecht																									
Rechtsvorm	<p>Binnen de ROM-D groep participeert gemeente Papendrecht direct in de:</p> <ul style="list-style-type: none"> • naamloze vennootschap ROM-D holding (ROM-D Holding NV); • commanditaire vennootschap ROM-D Dordtse Kil III (ROM-D Dordtse Kil III CV). 																									
Doel	Versterken en uitbouwen regionale economie.																									
Openbaar belang	Versterken en uitbouwen van de regionale economie door: uitgifte van kavels, ontwikkeling van bedrijventerreinen, revitalisering van bestaande bedrijventerreinen en promotie van de regio Drechtsteden, als vestigingslocatie voor bedrijven.																									
Financieel belang	<p>De gemeente heeft een kapitaalbreng in</p> <ul style="list-style-type: none"> - ROM-D Holding van € 150.000. - ROM-D Dordtse Kil III € 194.000. <p>Het financiële risico omvat de kapitaalbreng van in totaal: € 344.000. Deze inbreng bestaat uit aandelen in ROM-D Holding, respectievelijk deelname in het commanditair kapitaal van ROM-D Dordtse Kil III. De gemeente Papendrecht heeft binnen de ROM-D Holding NV een aandeel van 3% en in de ROM-D Dordtse Kil III een aandeel van 2%.</p>																									
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) door wethouder P.L. Paans vertegenwoordigd.																									
Deelnemende partijen	Ablasterdam, Dordrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht, de Provincie Zuid-Holland, de BNG en Rotterdam.																									
Kerncijfers	<p>ROM-D NV</p> <table border="1"> <tr> <td>Jaarresultaat 2017</td> <td>-/- € 51.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>31-12-2017</td> <td>31-12-2016</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 4.102.000</td> <td>€ 4.153.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 2.150.000</td> <td>€ 2.154.000</td> </tr> </table> <p>ROM-D CV</p> <table border="1"> <tr> <td>Jaarresultaat 2017</td> <td>€ 609.000</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>31-12-2017</td> <td>31-12-2016</td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 9.569.000</td> <td>€ 8.959.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 9.107.000</td> <td>€ 12.873.000</td> </tr> </table>		Jaarresultaat 2017	-/- € 51.000			31-12-2017	31-12-2016	Eigen vermogen	€ 4.102.000	€ 4.153.000	Vreemd vermogen	€ 2.150.000	€ 2.154.000	Jaarresultaat 2017	€ 609.000			31-12-2017	31-12-2016	Eigen vermogen	€ 9.569.000	€ 8.959.000	Vreemd vermogen	€ 9.107.000	€ 12.873.000
Jaarresultaat 2017	-/- € 51.000																									
	31-12-2017	31-12-2016																								
Eigen vermogen	€ 4.102.000	€ 4.153.000																								
Vreemd vermogen	€ 2.150.000	€ 2.154.000																								
Jaarresultaat 2017	€ 609.000																									
	31-12-2017	31-12-2016																								
Eigen vermogen	€ 9.569.000	€ 8.959.000																								
Vreemd vermogen	€ 9.107.000	€ 12.873.000																								

12.	Regionale Ontwikkelmaatschappij Drechtsteden
Relatie met programma	0. Bestuur en ondersteuning 3. Economie 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
Achtergrondinformatie	Na diverse fasen van onderhandelingen hebben de Drechtsteden en de Provincie Zuid-Holland in 2018 overeenstemming bereikt over de uittredingsvoorwaarden en prijs van de door de BNG achter te laten aandelen. Deze uittreding is in 2019 voor zienswijze bij de overige aandeelhouders neergelegd.
Kleur stoplicht	Groen
Website	www.rom-d.nl

13. Gemeente Papendrecht Slobbengors Beheer BV

13.	Gemeente Papendrecht Slobbengors Beheer BV		
Vestigingsplaats	Papendrecht		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap		
Doel	Deelnemen in een besloten vennootschap die participeert als beherend vennootschap in een commanditaire vennootschap ter exploitatie van een fabriek gelegen op het terrein Slobbengors.		
Openbaar belang	Borging werkgelegenheid.		
Financieel belang	Gemeente Papendrecht is aandeelhouder van 100% van de aandelen. Het financiële risico omvat de kapitaalbreng van in totaal € 18.000.		
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt vertegenwoordigd door wethouder P.L. Paans.		
Deelnemende partijen	Papendrecht		
Kerncijfers	Jaarresultaat 2018	-/- € 6.000	
		31-12-2017	31-12-2016
	Eigen vermogen	€ 12.000	€ 12.000
	Vreemd vermogen	€ 12.000	€ 10.000

13.	Gemeente Papendrecht Slobbengors Beheer BV
Relatie met programma	0. Bestuur en ondersteuning 3. Economie
Achtergrondinformatie	-
Kleur stoplicht	Groen
Website	-

14. Recreatie en Cultuur holding BV

14.	Recreatie en Cultuur holding BV		
Vestigingsplaats	Papendrecht		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap		
Doel	Deelnemen in een besloten vennootschap die de exploitatie van de Theater De Willem en de binnensportaccommodaties verzorgt.		
Openbaar belang	Borging voorzieningen op het gebied van sport en cultuur.		
Financieel belang	Gemeente Papendrecht is aandeelhouder van 100% van de aandelen. Het financiële risico omvat de kapitaalbreng van € 450.000.		
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt vertegenwoordigd door wethouder C. de Ruiter.		
Deelnemende partijen	Papendrecht		
Kerncijfers	Jaarresultaat 2018	€ 135.000	
		31-12-2018	10-10-2017
	Eigen vermogen	€ 585.000	€ 450.000
	Vreemd vermogen	€ 1.076.000	€ -

14.	Recreatie en Cultuur holding BV
Relatie met programma	5. Sport, cultuur en recreatie
Achtergrondinformatie	Sinds de oprichting van de besloten vennootschap op 10 oktober 2017 is gewerkt aan de inrichting van de organisaties, de invulling van alle personele functies, de uitvoering van het onderhoud aan de gebouwen en het voldoen aan de wensen van de klant.
Kleur stoplicht	Oranje
Website	https://www.sportpapendrecht.nl/ https://www.theaterdewillem.nl/

7. Bedrijfsvoering

Doorontwikkeling Organisatie

Vanuit de ontwikkellijn lerende organisatie is in 2018 veel werk verricht op het gebied van duurzame inzetbaarheid, projectevaluatie en het gebruik maken van nieuwe methoden en technieken voor toepassing in het werk. Een aantal teams heeft de processen meer lean gemaakt of heeft op een andere wijze gewerkt aan verbetering van het team. Voorbeelden daarvan zijn het team VVTH (lean), Wijkonderhoud (efficiënter en effectiever werken) en Dienstverlening (meer digitaal, klantgericht en dienstverlenend). Toepassing van social media en data is verder doorgevoerd. Dat geldt voor de interne organisatie via het sociaal intranet Drechtsteden. Naar buiten toe gebruiken we steeds meer media als facebook, instagram en apps.

In het kader van de doorontwikkeling van de organisatie zijn de ontwikkelingen in kaart gebracht die op ons afkomen, is het antwoord daarop geformuleerd en is aangegeven wat voor rollen wij als organisatie hebben te vervullen. Het managementteam heeft de voorzet hiervoor geleverd, waarna brede informatierondes en discussies in de organisatie hebben plaatsgevonden.

In 2018 is een kwantitatieve benchmark gehouden door bureau Berenschot en is in december 2018 door bureau Hiemstra en de Vries gestart met een kwalitatieve doorlichting van de organisatie. Het doel is in 2019 via een rapportage waarin beide doorlichtingen aan bod komen de informatie te delen. De uitkomsten zijn een belangrijke basis voor de verdere doorontwikkeling van de organisatie via een ontwikkelprogramma.

Flexibiliteit

Het belang van ontwikkelen van de medewerkers neemt de laatste jaren alleen maar toe. Continu leren en ontwikkelen draagt bij aan het soepeler inspelen op veranderingen en vergroot de wendbaarheid. Om interne doorstroming binnen de organisatie te ontwikkelen is het belangrijk dat medewerkers in beweging komen. In 2018 is ingezet in het stimuleren van de bewustwording, bewust worden dat de wereld om jou heen verandert en dat jij hierin als medewerker moet meebewegen. Om de medewerkers hierin te ondersteunen en te faciliteren is het programma Ruimte voor Talent opgezet om van daaruit beleid en activiteiten aan te sluiten op de doelstelling. Voorbeelden hiervan zijn; week van de mobiliteit, loopbaancoaching, personal branding, inzicht creëren in competenties en vaardigheden, meester in je werk week. Daarnaast zijn instrumenten ingezet die ondersteunend zijn aan functie-, persoonlijke- en loopbaanontwikkeling.

In 2018 is er bijzondere aandacht besteed aan het team Wijkonderhoud. Hiervoor is gekozen omdat de technologische ontwikkelingen en veranderende rol in de dienstverlening aan verandering onderhevig zijn. Ook ervaren de medewerkers in dit onderdeel van onze organisatie meer fysieke arbeidsbelasting. Veel medewerkers in deze sector zijn daarnaast relatief jong aan hun arbeidzame leven begonnen. Deze doelgroep is zich over het algemeen minder bewust van het duurzame werklevens en investeert zelf minder vanzelfsprekend in ontwikkeling en scholing.

Voor deze doelgroep is een programma opgesteld om te werken aan alle facetten van duurzame inzetbaarheid en aansluiten bij maatwerkafspraken zoals; vitaliteit, opleidingsmogelijkheden, werken aan competenties en vaardigheden, mentale fitheid, juiste werkomgeving en mobiliteit.

Personeel

Naast het met eigen medewerkers soepeler kunnen inspelen op veranderingen en het vergroten van de wendbaarheid van de organisatie, is er een behoefte om aanvullende en flexibele inzet anders dan met eigen medewerkers. Om te kunnen voorzien in tijdelijke extra capaciteit en specifieke deskundigheid vindt inhuur plaats. In 2018 is deze inhuur gestegen tot 17,4% van de loonsom (inclusief kosten inhuur). Voor een groot gedeelte is deze inhuur het gevolg van de vraag naar extra capaciteit. De inhuur is vergelijkbaar met het inhuurpercentage over 2017 bij, qua inwoneraantal, vergelijkbare gemeenten (17%).

In 2017 is het opleidingsbudget verhoogd. In 2018 is een groot deel van het opleidingsbudget ingezet voor bekostiging van het programma De lerende organisatie.

Aan de afdelingen zijn vanuit het totaalbudget deelbudgetten toegekend voor de individuele, en vaak meer vakgerichte, opleidingen van medewerkers.

Er was sprake van een volledige besteding van het beschikbare budget, dat hoger ligt dan de opleidingskosten per medewerker in vergelijkbare gemeenten.

Duurzame inzetbaarheid

In 2018 is stevig gewerkt aan duurzame inzetbaarheid en het verminderen van het ziekteverzuim. Zo heeft in 2017 en 2018 de doelgroep 55+-ers bijzondere aandacht ontvangen voor het onderzoeken en inspelen op de werkbevoegdheid om duurzaam de pensioengerechtigde leeftijd behalen.

In 2016 en 2017 was sprake van een verhoogd ziekteverzuimpercentage van rond de 6%. Voor 2018 is het percentage gezakt naar 4,93%. Dit percentage is vergelijkbaar met het percentage dat tot 2015 gebruikelijk was. Ons percentage voor 2018 ligt lager dan het gemiddelde verzuim in vergelijkbare gemeenten (2017: 5,3%). Streven is om verder te dalen naar in ieder geval de gemeentelijke verzuimnorm (25% van de vergelijkbare gemeenten heeft een lager percentage). Voor 2017 was dit 4,5%.

In 2018 heeft een uitgebreide verzuimanalyse op afdelingsniveau plaatsgevonden. In 2018 is om reden dat niet werd voldaan aan de gestelde kwaliteitseisen, versneld afscheid genomen van de ARBO-dienst en is deze dienstverlening weer ondergebracht bij de ARBO-unie.

De inzet om het ziekteverzuim verder terug te dringen maakte in 2018 onderdeel uit van het brede programma Duurzame inzetbaarheid. Die samenhang en borging is ook voor komende jaren het uitgangspunt.

Huisvesting

Inmiddels is de organisatie gewend aan het flexconcept. Op de drukke dagen, maandag, dinsdag en donderdag zijn er knelpunten. Medewerkers die na 09.00 uur komen vinden vaak geen werkplek meer. In 2018 is besloten tien werkplekken toe te voegen aan de bestaande situatie, waardoor dit knelpunt voor een groot deel kan worden opgevangen.

In 2018 is besloten tot bouw van een nieuwe gemeentewerf.

Arbeidsvoorwaarden en arbeidsverhoudingen

De belangrijkste ontwikkeling, waarmee in 2018 is gestart, is de invoering van de nieuwe Wet Normalisatie rechtspositie ambtenaren. Per 1 januari 2020 treedt deze wet in werking. Vanaf die datum vallen alle arbeidsrelaties bij de overheid onder het private bestuursrecht. In 2018 is een regionale projectorganisatie opgestart en zijn de eerste werkzaamheden verricht.

Vorbereidingen zijn getroffen om de mogelijkheden en de bestedingsdoelen van het in 2017 ingevoerde Individuele keuzebudget uit te breiden. Dit heeft in 2018 tot besluitvorming geleid met als ingangsdatum 1 januari 2019.

Arbeidsmarkt

Als organisatie spelen we in op vergrijzing als gevolg van verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd. Minder starters betreden de arbeidsmarkt en oudere werknemers blijven langer zitten.

Om als werkgever aantrekkelijk te worden voor de schaarse starters, is er in 2017 actief ingezet op traineeprogramma's, stages en werkervaringsplekken. Dit alleen is niet voldoende. In 2018 is ingezet op het verder versterken van een juiste werk-privé balans, doorgroeimogelijkheden, afwisseling, vrijheid en eigen verantwoordelijkheid. Via Employer Branding maken we onze organisatie aantrekkelijker. We hebben een eigen 'werkvoorpapendrecht.nl' website gelanceerd. Hierin komt de cultuur van de organisatie tot uiting. Om de juiste persoon op de juiste plek te krijgen is het werving- en selectieproces vernieuwd.

In het Sociaal Akkoord is in 2013 afgesproken om nieuwe banen te creëren voor arbeidsbeperkten. Per overheidssector is tot 2025 en taakstelling afgesproken. Voor gemeenten is deze afspraak bevestigd in de cao. Vanaf 2017 is een budget beschikbaar gesteld (een oplopend bedrag tot 2025). Eind 2018 zijn drie dienstverbanden gerealiseerd en op korte termijn worden twee proefplaatsingen omgezet in een dienstverband. Daarmee wordt ruimschoots voldaan aan de 'verplichting' vanuit het

Sociaal Akkoord. Indirect vindt een extra inspanning plaats door regionale inzet vanuit de doelgroep voor facilitaire werkzaamheden in de gemeentelijke gebouwen.

Planning en control

In 2018 is met het coalitieakkoord 2018 als basis de begroting 2019 geheel ingericht volgens de BBV taakvelden. In 2018 is gestart met een experiment om te werken met twee tekstschrijvers die met behulp van inhoudelijke input van de organisatie de beleidsteksten voor P&C producten schrijven. Het doel hiervan is de teksten op een meer eenduidige manier vorm te geven en meer geschikt voor het gebruik in de begrotingsapp te maken.

Informatieveiligheid

Op 22 mei 2018 is in de commissie ABZ een presentatie gegeven over informatieveiligheid en de horizontale verantwoording 2017. Het college heeft in 2018 het informatiebeleidsplan Papendrecht en het Handboek Informatiebeveiliging BRP, Suwinet Inkijk en Waardedocumenten 2018 goedgekeurd.

Gedurende het jaar heeft informatieveiligheid structureel op de agenda gestaan van het IBT (lokale informatiebeleidsteam). Als voorloper in de regio heeft de invulling van de formatie informatiemanager tot aan december plaatsgevonden. In 2019 zal worden gekeken hoe we deze formatie verder gaan invullen.

Door het ontbreken van voldoende gemeentelijke samenwerking is door Papendrecht een grote regionale rol gespeeld in het ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) verantwoordingstraject.

Regionale samenwerking en afstemming vindt plaats in het PIO-D (periodiek informatieveiligheidsoverleg Drechtsteden) en tussen de ENSIA coördinatoren onderling.

Onderwerpen die in 2018 in het PIO-D zijn behandeld zijn: beveiligingsincidenten, datalekken, big-gapanalyse, uitwijk, DMARC, google analytics, ENSIA, rollen CISO en gemeentelijke afgevaardigden en actualisatie informatiebeveiligingsbeleid. Daarnaast zijn via diverse presentaties onderwerpen die informatieveiligheid raken gehouden, denk aan privacy en de functie van het regionaal aangekochte ISMS systeem.

De landelijke tool voor zelfevaluatie informatieveiligheid (ENSIA) is in 2018 uitgebreid met de beleidsterreinen AVG, Waar staat je Gemeente en BRO (basisregistratie ondergrond). De zelfevaluatie BRO was in 2018 nog niet verplicht maar vanuit de toezichthouder BZK werd wel opgeroepen om dit jaar al mee te doen. Zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau is hierdoor informatie beschikbaar over de status van voorbereiding op de verplichtingen op rond van de Wet BRO.

De horizontale verantwoording over informatieveiligheid loopt via een rapportage aan de gemeenteraad. In de verantwoording over 2018 was de verticale scope net als vorig jaar vooral vanuit Suwinet, DigiD en BRP. De onderdelen BAG en BGT worden met de horizontale verantwoording meegenomen. Aan de verticale verantwoording aan de toezichthouder wordt met het uploaden van de bestuurlijke rapportage voldaan.

In oktober heeft de week van de informatieveiligheid, privacy en integriteit plaatsgevonden. Medewerkers zijn meegenomen in e-bewustwording van theorie naar dichtbij.

Juridische kwaliteitszorg

Algemeen

In 2018 stond de invoering van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), die per 25 mei 2018 van toepassing is, centraal. Dit had qua tijdsbesteding grote impact op het taakveld. De voor de gemeente verplichte functionaris gegevensbescherming is naast twee adviseurs regionaal aangesteld. Zij hebben een toezichthoudende rol. Gewerkt is onder andere aan de opstelling van privacybeleid en een privacyverklaring die op de website is geplaatst. Verder is gewerkt aan training en bewustwording van de organisatie, het in kaart brengen van alle processen waarin persoonsgegevens worden verwerkt, het onderzoek in hoeverre risico's worden gelopen (ook in het kader van informatieveiligheid) en in welke gevallen verwerkersovereenkomsten gesloten moeten worden met derde partijen die voor ons persoonsgegevens verwerken. De rechten van betrokkenen

zijn in kaart gebracht en er is een protocol datalekken vastgesteld.

Naast de AVG is veel tijd gestopt in de voorbereiding van de aansprakelijkstelling van de bedrijven Chemours en Dupont in verband met de uitstoot van PFOA en GenX.

Daarnaast hebben de gemeenteraadsverkiezingen de nodige aandacht van het taakveld gevraagd.

Daar waar mogelijk wordt kritisch gekeken naar nut en noodzaak van regelingen, regels, besluiten en dergelijke. Dat kan door telkens de vraag te stellen of regels door een wet verplicht worden gesteld of de vraag te stellen welk doel wordt gediend met het maken van nieuwe regels, besluiten en/of verordeningen. Als de noodzaak of toegevoegde waarde van regels onduidelijk is, worden deze niet gemaakt. Op deze wijze kan relatief veel tijd worden bespaard en mogelijk ergernis worden weggenomen. Dit is zowel in de organisatie van belang als daarbuiten.

Bezwaarschriften, klachten en Wob

De afgelopen jaren is de inzet van mediationvaardigheden bij afhandeling van bezwaarschriften en klachten gemeengoed geworden. Al een aantal jaar is een daling van het aantal klachten zichtbaar, die in 2018 verder is doorgezet. Bij klachten is wel een toename van juridisering zichtbaar, waarbij partijen er onderling niet met elkaar in informele sfeer uitkomen. Daarbij zien we een toename van het aantal burenkwesties.

Hoewel de Wet openbaarheid van bestuur al enige tijd is losgekoppeld is van de Wet dwangsom, is nu pas een duidelijke daling van het aantal Wob verzoeken te zien. Ondanks dat de Wob was losgekoppeld van de Wet dwangsom, bleef het aantal gevallen van misbruik van recht stijgen, waarbij een verschuiving te zien was van het innen van een dwangsom, naar het innen van proceskostenvergoeding. Daarbij werd echter steeds vaker door de rechter misbruik van recht erkend, dat de daling van het aantal verzoeken nu wellicht kan verklaren.

Integriteit

De gemeente is wettelijk verplicht tot het voeren van een integriteitbeleid. Daarvoor is een totaalpakket aan regionale integriteitregelingen beschikbaar. Hiermee is destijds een basis gelegd voor het voeren van een gemeenschappelijk integriteitbeleid binnen de organisaties in het netwerk op grond van gedeelde normen en waarden. Gemeente Papendrecht voert integriteitbeleid met aandacht voor zowel de ambtelijke organisatie als politieke organen. In 2018 is een aantal integriteittrainingen verzorgd voor onder meer de buitendienst, afdeling Dienstverlening en het nieuwe bestuur. Deze trainingen volgden op eerdere trainingen in de organisatie. Deze training is belangrijk in het installeren van een moreel leerproces; het duiden van grijs naar zwart of wit: 'zo doen we dat hier'.

Vertrouwenspersoon

Inmiddels zijn drie (gecertificeerde)vertrouwenspersonen ongewenste omgangsvormen en integriteit benoemd voor de gemeente Papendrecht. In navolging van het regionale integriteitbeleid wordt hier ook ingezet op regionale samenwerking. De vertrouwenspersonen hebben zitting in een intervisiegroep in de regio en kunnen elkaar in bijzondere gevallen ook vervangen.

In 2018 is een verdergaande samenwerking van vertrouwenspersonen in de regio gezocht waarbij naast intervisie en vervanging ook gezamenlijke opleidingen zijn gedaan. Daarnaast is aandacht besteed aan de zicht- en vindbaarheid van de vertrouwenspersonen in de organisatie.

8. Rapportage interbestuurlijk toezicht

Rapportage interbestuurlijk toezicht

Financiën	Groen/ Oranje/ Rood	TOELICHTING	
Er is structureel en reëel begrotingsevenwicht		Er is sprake van structureel en reëel evenwicht.	
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	N.v.t.		
Ruimtelijke ordening	Groen/ Oranje/ Rood	TOELICHTING	
De gemeentelijke bestemmingsplannen zijn aangepast aan de Verordening Ruimte 2014 (artikel 3.4 Verordening Ruimte)		Bestemmingsplannen en beheersverordeningen voldoen aan de verordening ruimte.	
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	N.v.t.		
Omgevingsrecht	Groen/ Oranje/ Rood	TOELICHTING	
Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Milieu, Bouwen en Wonen			
Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving is tijdig een beleidsplan, een uitvoeringsprogramma en een evaluatie vastgesteld en met de jaarrapportage over de uitvoering bekend gemaakt aan de gemeenteraad. Binnen twee maanden na vaststelling wordt hierover mededeling gedaan aan de provincie Zuid-Holland.		In 2018 geldt het beleidsplan dat in 2017 voor alle VTH taken vastgesteld door de Raad. Tevens is een jaarrapportage voor de APV taken gemaakt. Daarnaast wordt er een uitvoeringsprogramma 2019 opgesteld.	
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	N.v.t.		
Monumentenzorg	Groen/ Oranje/ Rood	TOELICHTING	
De gemeente beschikt over een deskundige adviescommissie met betrekking tot de (rijks)monumenten		Sinds 2013 beschikt de gemeente over een integrale welstandsc commissie, waaraan ook leden voor de advisering over monumenten zijn toegevoegd.	
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	N.v.t.		
Archief- en informatiebeheer	Groen/ Oranje/ Rood	TOELICHTING	
Het archief- en informatiebeheer van de gemeente zijn op orde		In 2018 is het archiefbeheer verder op orde gebracht, waar in 2017 al mee gestart was. In het kader van het project digitalisering van het archief staan eind 2018 292 processen in InProces live. In 2019 wordt verder gegaan met de uitrol. De gemeente beschikt over een aanvaardbare, maar niet goedgekeurde archiefruimte. Daarnaast heeft de gemeente archiefbescheiden opgeslagen in de archiefruimten van Dordrecht. Het betreft hier de ruimten gelegen in het Stadskantoor en in het gebouw aan De Hellingen. Alle omstandigheden afgewogen hebbende, worden de archiefruimten te Dordrecht door de archiefinspectie gedoogd.	
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	Digitalisering van het archief heeft ook in 2019 prioriteit.		
Huisvesting Vergunninghouders	Groen/ Oranje/ Rood	TOELICHTING	
De gemeente heeft volledig en tijdig voldaan aan de halfjaartaakstelling en er is geen achterstand		Gevraagde informatie	Stand van zaken
		Voorsprong per 1 januari van het verantwoordingsjaar	4
		Fase interventieladder op 1 januari	Taakstelling gerealiseerd
		Taakstelling eerste halfjaar van het verantwoordingsjaar	25
		In het eerste halfjaar gehuisveste vergunninghouders	21
		Voorsprong per 1 juli van het verantwoordingsjaar	0
		Fase interventieladder op 1 juli	Taakstelling gerealiseerd
		Taakstelling tweede halfjaar van het verantwoordingsjaar	21
		In het tweede halfjaar gehuisveste vergunninghouders	9
		Achterstand per 31 december van het verantwoordingsjaar	12
		Fase interventieladder op 31 december	Signaleren
		COA heeft een tijd lang geen vergunninghouders gekoppeld waardoor de taakstelling niet gerealiseerd kon worden.	
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	Nee	N.v.t.	